

Analýza regionálních podpor z EU v mikroregionu Hornolidečsko

Bc. Zdenka Zajícová

Diplomová práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Zdenka ZAJÍCOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Analýza regionálních podpor z EU v mikroregionu
Hornolidečsko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlíte pojem mikroregion a uveďte, jaké zdroje obecně mohou být použity k financování rozvojových záměrů mikroregionů.
- Zpracujete geografický, sociální a ekonomický profil území mikroregionu Hornolidečsko.

II. Praktická část

- Analyzujte dosavadní využívání finančních prostředků EU v mikroregionu Hornolidečsko.
- Na základě provedené analýzy určete hlavní problémy v dané oblasti.
- Navrhněte možná řešení zjištěných problémů a další možnosti pro tvorbu a realizaci společných projektů mikroregionu Hornolidečsko.

Závěr

Rozsah práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

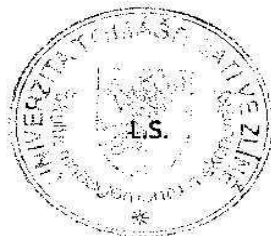
Seznam odborné literatury:

- [1] WOKOUN, R. Strukturální fondy a obce 1. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
[2] PÁPOL, T., PAVLAS, M. Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
[3] MATES, P., WOKOUN, R. a kol. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. Praha: Prospektrum, 2001. 200 s. ISBN 80-7175-100-6.
[4] Úplné znění Strategie MAS Hornolidečska pro Leader +. Zlín: Regionální rozvojová agentura východní Moravy, 2005. 50 s.
[5] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. Teorie regionálního rozvoje nástin, kritika, klasifikace. 1. vyd. Praha: Karolinum, 212 s. ISBN 80-246-0384-5.

Vedoucí diplomové práce: doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
Ústav veřejné správy a regionálního rozvoje
Datum zadání diplomové práce: 10. března 2008
Termín odevzdání diplomové práce: 5. května 2008

Ve Zlíně dne 10. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

doc. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato diplomová práce zkoumá všeobecné problémy spojené s vymezením pojmu mikroregion a věnuje se možným způsobům financování rozvojových záměrů v rámci těchto celků. Stěžejní částí je analýza vybraných projektů, které byly realizovány na území mikroregionu Hornolidečska. Smyslem práce je zhodnotit účelnost využívání regionálních podpor z EU v tomto mikroregionu a nastínit možná řešení zjištěných problémů.

Klíčová slova: mikroregion, dobrovolné sdružení obcí, financování, dotace, rozvoj, rozvojový potenciál, dopad, náklady.

ABSTRACT

This graduation theses explores general problems connected with defining the conception microregion and attends to possible process of financing developing intention within these units. Main part contains analysis selected projects, which was realised in the territory of microregion called Hornolidečsko. Sense of this work is to valorize usefulness of regional support from EU in this microregion and sketch possible resolution realized tasks.

Keywords: microregion, municipality voluntary association, financing, appropriation, developement, developing potential, impact, expenditure.

Tímto děkuji vedoucímu diplomové práce doc. RNDr. Renému Wokounovi CSc. za odborné rady, důležité podmínky, vstřícný přístup a za celkové vedení mé práce.

Dále děkuji také panu Josefu Daňkovi za praktické připomínky a poskytnutí důležitých informací.

Motto:

Získat dotace z EU je obtížné.

Smysluplně tyto dotace využít je bohužel někdy ještě obtížnější.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION	10
1.1 GEOGRAFICKÉ VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION.....	10
1.2 LEGISLATIVNĚ ADMINISTRATIVNÍ VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION.....	11
2 ZDROJE FINANCOVÁNÍ ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ MIKROREGIONŮ	13
2.1 FINANCOVÁNÍ Z VLASTNÍCH ZDROJŮ	14
2.2 FINANCOVÁNÍ Z CIZÍCH ZDROJŮ, RESP. SMÍŠENÉ FINANCOVÁNÍ	15
2.2.1 Úvěrové financování	15
2.2.2 Public-Private-Partnership	16
2.2.3 Dotace.....	17
3 STRUČNÝ PROFIL MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	19
3.1 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	20
3.2 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO.....	21
3.2.1 Obyvatelstvo.....	21
3.2.2 Infrastruktura	22
3.2.3 Průmysl.....	24
3.2.4 Zemědělství	25
3.2.5 Cestovní ruch	25
3.2.6 Financování	27
3.3 ZHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU MIKROREGIONU	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
4 ANALÝZA VYUŽÍVÁNÍ REGIONÁLNÍCH PODPOR Z EU V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	31
4.1 PLÁN VÝZKUMU A SBĚR INFORMACÍ	31
4.2 VLASTNÍ MOŽNÉ HYPOTÉZY ŘEŠENÍ.....	33
4.3 PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU.....	34
4.3.1 Vyhodnocení projektů č. 1 - 9	39
4.4 PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ VENKOVA	41
4.4.1 Vyhodnocení projektů č. 10 - 17	45
4.5 PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	47
4.5.1 Vyhodnocení projektů č. 18 - 21	49
4.6 PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA PODPORU EKONOMICKÉHO ROZVOJE.....	50
4.6.1 Vyhodnocení projektů č. 21 - 23	52
4.7 CELKOVÉ VYHODNOCENÍ PROJEKTŮ Č. 1 – 23.....	53
4.7.1 Využívání jednotlivých programů	54
4.7.2 Příjemci pomoci	56

4.8	POSOUZENÍ SPRÁVNOSTI VLASTNÍCH HYPOTÉZ	58
5	HLAVNÍ PROBLÉMY A MOŽNÁ ŘEŠENÍ V OBLASTI VYUŽITÍ REGIONÁLNÍCH PODPOR V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	60
5.1	ZÁKLADNÍ PROBLÉMY PŘI VYUŽÍVÁNÍ REGIONÁLNÍCH PODPOR EU V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO	60
5.2	PROBLÉMY VYPLÝVAJÍCÍ Z PROVEDENÉ ANALÝZY A JEJICH MOŽNÁ ŘEŠENÍ.....	62
	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Snaha obcí a mikroregionů realizovat své rozvojové záměry je do značné míry určena jejich rozpočtovým omezením. Získávání doplňkových finančních zdrojů je proto zcela logickým krokem, který způsobil, že ve větším počtu vznikaly a stále ještě vznikají různá uskupení obcí, pro které se používá název „*mikroregion*“.

Především v souvislosti s čerpáním finančních podpor z EU se u nás často hovoří o tzv. absorpční kapacitě. Jedná se o schopnost čerpat a účelně využívat finanční prostředky z různých dotačních titulů. Základním předpokladem pro úspěšnou absorpci je schopnost mikroregionu plánovat. Ta se projevuje nejen při sestavování, ale i při následných realizacích strategií rozvoje spravovaného území. Jedním z řady problémů při získávání regionálních podpor z Evropské unie je vlastní vytvoření a optimalizace projektu tak, aby maximalizoval pravděpodobnost úspěchu přijetí. Problematickou oblast představuje pro žadatele také zajištění vlastních prostředků ke spolufinancování projektu.

Mikroregion Hornolidečsko patří v oblasti čerpání dotací z EU k nejlepším ve Zlínském kraji. Zároveň se ale potýká s výše uvedeným problémem spolufinancování, protože je tvořen především malými obcemi, jejichž rozpočtové možnosti jsou značně omezené.

Hlavním cílem této diplomové práce je zjistit, do jaké míry jsou finanční prostředky získané do mikroregionu Hornolidečsko z dotačních programů EU využívány smysluplně a účelně, a vymezit oblasti, ve kterých není absorpční kapacita mikroregionu ještě zcela naplněna.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMU MIKROREGION

Výraz mikroregion je v poslední době skloňován ve všech pádech a používán v různých významech. Při vymezení tohoto pojmu je proto třeba zohlednit nejen aspekt geografický, ale také aspekt právní.

1.1 Geografické vymezení pojmu mikroregion

Termín „*region*“ popř. „*rajón*“ je používán již dlouhou dobu. Ovšem o všeobecně přijatelnou definici pojmu „*region*“ se odborníci bezúspěšně snaží už dlouhá léta, a v různých regionálních pracích je tento termín používán v různém smyslu. Překonat lze tento problém tím, že region budeme chápat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry. [5]

Geografické základy koncepce regionu tkví v otázce rozdělení zemského povrchu na určité části. Regionalizací pak nazýváme činnost směřující k vymezení regionů. Úkolem regionalizace je stanovit příznačné rysy, procesy, způsob vývoje a vazby tak, aby byly ukázány charakteristické rysy regionu. Z tohoto hlediska lze pak mikroregiony charakterizovat jako územní celky, v jejichž rámci jsou relativně uzavřeny nejintenzivnější regionální procesy tj. především dojížděka za prací a za základními druhy služeb. [5] V podmínkách České republiky se v zásadě vyvinula dvoustupňová mikroregionální organizace: [2]

Mikroregiony 1. stupně lze v podstatě přirovnat ke spádovým územím středisek osídlení obvodního významu. V těchto mikroregionech je obvykle již zcela vyvinutá základní občanská vybavenost (např. základní škola, zdravotnické zařízení, základní vybavení obchodu a služeb místního významu...)

Mikroregiony 2. stupně lze v podstatě přirovnat k okresům. Tyto mikroregiony mají 64 středisek, která do 31.12.2002 měla statut okresních měst. Vztahy mezi bydlištěm, pracovištěm a komplexem základních služeb jsou na tomto mikroregionálním stupni již zcela dominantní pro formování příslušných územních celků. Současně platí, že prostorová organizace těchto vztahů má až na vzácné výjimky nodální formu: vztahy typu středisko – zázemí. [9]

Rozlišení mikroregionů do dvou až tří stupňů nelze brát jako absolutní, protože vyšší stupeň mikroregionů je dán zpravidla jen právní funkcí.

1.2 Legislativně administrativní vymezení pojmu mikroregion

Český právní řád pojem mikroregion nezná. Významově nejbližší pojem **region** je definován v § 2 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Zde se rozumí „*regionem územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona.*” V praxi se pak výraz mikroregion používá skoro jako synonymum pro dobrovolné sdružení obcí (DSO). V této souvislosti je ale třeba si uvědomit, že DSO jako organizační seskupení vznikají právě v mikroregionech a na rozdíl od nich mají oporu v zákoně (č. 128/2000, o obcích) a zároveň musí mít svůj statut, orgány, stanovy, vlastní hospodaření apod. [2]

Z právního hlediska se obcím nabízejí tři možné formy vzájemné spolupráce definované dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích:

- **Na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu** – smlouva se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou, cílem je většinou stavba veřejného zájmu (kanalizace, vodovod, turistická infrastruktura...). Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Tyto svazky jsou relativně nestabilní a po splnění úkolů, pro který byly zřízeny, se často rozpadají.
- **Na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (DSO)** – smlouva je založena za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Svazek je právnickou osobou a členy svazku mohou být jen obce. Svazky obcí zajišťují společné plnění jejich úkolů ve sféře samostatné působnosti a sdružují k tomu prostředky. Zákon příkladně vymezuje předmět činnosti svazku obcí.
- **Zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi, přičemž zvláštním zákonem je míněn Obchodní zákoník.**

Převážná většina mikroregionů má právní formu svazku obcí, evidovány jsou však i zájmová sdružení právnických osob a v některých případech se vyskytuje i jiná forma mikroregionů popř. mikroregiony, které fungují bez jakéhokoliv právního ustanovení. [12]

Na rozdíl od právnických osob soukromého práva vzniklých podle obchodního zákoníku, které mají za povinnost uvádět ve svém názvu i svou právní formu, není u svazků

obcí žádná taková povinnost stanovena. Je zde tedy naprostá volnost a absence právní úpravy.

Shrnutím uvedených poznatků dospějeme k názoru, že z pohledu práva by mělo být používáno pojmu mikroregion pro možná poněkud větší a méně formální uskupení obcí, nežli jsou DSO, a to pro různé aktivity vztahující se k oblasti regionálního rozvoje. Můžeme se sice setkat i s názvem „*dobrovolný svazek obcí mikroregion ...*“, ale z právního hlediska je lépe hovořit jen o svazcích obcí. [11]

Faktem ale zůstává, že nejčastěji pojem mikroregion opravdu chápeme jako sdružení obcí za účelem dosažení společného cíle. Typickým rysem takového svazku je vznik z vlastní iniciativy, nikoliv příkazem nadřízeného orgánu.

V této diplomové práci označuje pojem „*Mikroregion Hornolidečsko*“ z právního hlediska přijatelnější formulaci „*Dobrovolné sdružení obcí Hornolidečska*.“

2 ZDROJE FINANCOVÁNÍ ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ MIKROREGIONŮ

Jakkoliv totiž existuje obecná shoda o tom, že „žádná obec nesmí mít svůj prospěch na úkor jiné“, svědčí reálné problémy ve financování malých obcí o opaku. Faktem je, že z rozpočtu těchto obcí je problémem pokrýt náklady na běžný provoz, nemluvě pak o investičních akcích jakéhokoliv druhu.

Situace dospěla v loňském roce 2007 do stádia, kdy přes 1500 obcí a měst ze 13 krajů České republiky podepsalo Smlouvu obcí a měst proti daňové diskriminaci. Dle vyjádření Sdružení místních samospráv ČR: „Na své občany totiž dostávali až 6,5krát méně prostředků, než kolik stát posílal hlavnímu městu za občany Prahy. V souhrnu pěti největším městům, v nichž žije 20 % obyvatel ČR, stát v roce 2007 směřoval více než 50 % všech prostředků rozdělovaných všem obcím a městům v ČR, zatímco na zbylých 80 % obyvatel připadla menší polovina příjedu.“ [13]

Novelizace zákona o rozpočtovém určení daní, která byla ve Sbírce zákonů publikována v prosinci 2007, sice eliminuje nedostatky předchozí právní úpravy, ovšem některé prvky, zejména použití koeficientů velikostních kategorií obcí, způsobují v praxi určité problémy a jsou ze strany obcí stále kritizovány.

Základ spolupráce členů mikroregionů je ve formě koordinace postupů při řešení problémů, které se projevují v konkrétní přípravě a realizaci jednotlivých naplánovaných aktivit do podoby akcí či projektů.

Největším přínosem existence mikroregionů je tedy bezesporu získávání dotací. Společné projekty mikroregionu umožňují obcím a členům mikroregionu financovat akce, které spojují dané území a které je efektivnější financovat ze společných zdrojů. [8] Děje se tak, protože je možné zpracovat je jednou a využít více obcemi či členy. Společné financování také umožňuje obcím dosáhnout na evropské zdroje, které jsou spojeny s dofinancováním či předfinancováním dotací. Výhodou společného financování je, že tento podíl je možno plnit z rozpočtu společného – mikroregionálního. [7]

Základní přístupy, které mohou mikroregiony použít pro financování svých rozvojevých záměrů, je tedy buď financování z vlastních, nebo cizích zdrojů popř. financování smíšené.

2.1 Financování z vlastních zdrojů

Financováním z vlastních zdrojů rozumíme takové financování, při kterém členové mikroregionu sdruží vlastní rozpočtové prostředky, které následně použijí pro realizaci společného projektu. Tyto prostředky se stávají součástí rozpočtu mikroregionu.

Systémy naplňování rozpočtu jsou v zásadě dva: [2]

- **Solidární systém** – tento princip je využíván zejména mikroregiony mající za cíl dlouhodobou spolupráci. Výše příspěvku je zpravidla určena ročním příspěvkem na jednoho obyvatele vynásobeného počtem obyvatel členské obce
- **Benefitní systém** – s tímto principem se setkáváme zejména u ad hoc¹ spolupráce obcí, tedy v případech mikroregionů založených za účelem realizace konkrétního projektu. Příspěvky jednotlivých obcí jsou dány mírou užitků, které každá obec z realizovaného projektu zaznamená

Z hlediska účelu poskytnutých příspěvků můžeme definovat jejich dva druhy:

- Příspěvek na zabezpečení vlastní funkce (provozu) mikroregionu
- Příspěvek na realizaci společného projektu

V praxi jsou tyto systémy i druhy příspěvků v převážné většině kombinovány a to tak, že pro zajištění provozu je využíván systém solidárních plateb a pro realizaci společných projektů systém benefitní.

Vzhledem k tomu, že se v DSO sdružují především menší obce venkovského charakteru, jejichž rozpočty neumožňují realizaci finančně náročnějších rozvojových investic, je financování z vlastních zdrojů v podmínkách České republiky využíváno spíše pro finančně méně náročné rozvojové záměry neinvestičního charakteru, či zajišťování společných služeb (svoz komunálního odpadu, společná péče o zeleň aj.).

---

¹ k tomuto účelu vytvořené

2.2 Financování z cizích zdrojů, resp. smíšené financování

Smíšené financování je používáno v drtivé většině případů. Je způsobeno podmínkami poskytování finančních zdrojů třetími subjekty pro realizaci konkrétního projektu a vychází ze zcela logické nutnosti finančně zainteresovat realizátora projektu tak, aby bylo zamezeno neohospodárnému nakládání s poskytnutými finančními prostředky.

2.2.1 Úvěrové financování

Nejčastěji užívanou formou zadlužení je přijetí úvěru od peněžního ústavu. Jednou z možností, kterou mohou využít obce, jejich sdružení či organizace, je získání dlouhodobé půjčky z Programu na podporu rozvoje municipální infrastruktury, který spravuje Municipální finanční společnost, a. s.

Další možností je získání prostředků emisí obligací, tento způsob zadlužení však využívají jen největší města (Praha a Brno). Obce a jejich sdružení mohou ještě získat zvýhodněné půjčky a návratné finanční výpomoci od dalších veřejných subjektů či od mezinárodních institucí (např. Evropské investiční banky). U menších obcí lze někdy narazit na výpůjčky od svých obyvatel. Mikroregiony pak často financují své potřeby půjčkou od svých členských obcí. [7]

Úvěrové financování je již naprosto standardizovaný postup, který je víceméně obdobný u všech subjektů způsobilých poskytovat finanční a bankovní záruky. Speciální úvěrové produkty měly být na trh uvedeny v souvislosti s financováním projektů žádajících o dotace z Evropské unie. Při bližším zkoumání ovšem zjistíme, že podstata všech údajně speciálně vytvořených nabídek se vůbec neliší a je záležitostí především marketingu a kombinací již existujících a nabízených produktů. Nutností ale zůstává, aby spolufinancování banky respektovalo všechny specifika projektů žádajících o dotace. Je nutné předfinancovat dotaci, resp. její část, protože ta je vyplacena až několik měsíců po dokončení projektu a v této době již obec musí platit svým dodavatelům.

Předfinancování se velice často řeší pomocí investičního úvěru s možností předčasné splátky ve výši očekávané dotace. Protože dotace nikdy nepokryje celý projekt, vzniká potřeba financování nedotované části projektu. Obojí se pokryje produkty provozního či investičního financování. Specifickým požadavkem na žadatele o dotaci je pak prokázání

schopnosti financovat celý projekt, banky proto v případě úvěrů vydávají tzv. úvěrové přísliby². [17]

Úvěrové financování zatěžuje rozpočet dalšími mandatorními³ výdaji a mělo by být použito pouze v případech, kdy se prokazatelně vygenerují dostatečné finanční prostředky na pokrytí ceny úvěrů. Oproti dotačním prostředkům, které kladou důraz na trvalou udržitelnost projektu, je v tomto případě úzce posuzována hlavně jedna složka projektu a to ekonomická.

2.2.2 Public-Private-Partnership

Anglický termín Public Private Partnership (PPP) je obecný pojem pro partnerství veřejného a soukromého sektoru vzniklé za účelem využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb. Jednotlivé varianty PPP, jsou-li odborně a úspěšně aplikovány, zvyšují kvalitu i efektivnost veřejných služeb včetně výkonu státní správy a urychlují realizaci významných infrastrukturních projektů s pozitivním dopadem na rozvoj ekonomiky.

Podstatou úspěšného projektu PPP je předpoklad, že většího přínosu pro veřejný sektor (v poměru k jím vynaloženým prostředkům) může být dosaženo využitím schopností a zkušeností soukromého sektoru a rozdělením rizik mezi zúčastněné strany tak, že každá strana nese takové riziko, které dokáže nejlépe řídit. Službou se v případě PPP myslí komplexní zajištění aktiva (např. dálnice, věznice apod.) včetně jeho provozování za předem smluvně sjednaných podmínek kvality a kvantity. Příjem dodavatele služby závisí přímo na míře plnění těchto podmínek. [18]

Každý PPP projekt je svým způsobem unikátní a vyžaduje důkladné a odborné zpracování z hlediska právního, ekonomického i technického. Samotné realizaci navržených projektů musí nutně předcházet velmi podrobná ad hoc analýza, která by měla vyhodnotit a identifikovat rizika projektu.

---

² Úvěrový příslib je vystavován na konkrétní projekt. Součástí příslibu jsou podmínky za kterých banka poskytne úvěrový limit.

³ Přikázanými zákonem.

V této fázi je nezbytné prověřit především finanční stránku, neboť také PPP projekty vyvolávají ve většině případů budoucí mandatorní výdaje. Hlavním problémem PPP projektů je najít správnou rovnováhu mezi dostatečnou kontrolou nad projektem pro soukromého investora (zajištění jistoty investic) a zároveň udržení požadované kontroly nad užíváním projektu. [2]

2.2.3 Dotace

Dotační programy lze rozdělit do několika kategorií, a to podle subjektu spravujícího dotační program na: [2]

- dotační programy nestátních / soukromých organizací
- krajské dotační programy
- národní dotační programy (zahrnují i OP⁴)
- nadnárodní dotační programy

V získávání dotací převažují národní zdroje. Je tomu tak proto, že čerpání finančních prostředků z národních zdrojů neklade až tak vysoké nároky na formální náležitosti a žádosti, čili jak na obsah, tak i na požadované přílohy. Národní zdroje mají také vhodněji postaveny priority, na které mohou obce prostředky požadovat. [7]

Zvláštní kategorií národního zdroje je Program obnovy venkova. Je to zdroj určený pro rozvoj venkovských obcí a mikroregionů. Dovedávna bylo čerpání z tohoto programu oproti ostatním programům až triviální a se sepsáním a s podáním žádosti neměla problémy žádná obec.

Krajské a další zdroje jsou zastoupeny v menší míře, ne pro svoji složitost, ale spíše pro omezenost poskytovaných prostředků.

Pro obce je sice z hlediska spoluúčasti nejvýhodnější požádat o podporu u kraje či dalších institucí jako jsou např. nadace, kde je požadována minimální spoluúčast. Výše realizovaných projektů je však v celkovém objemu zanedbatelná, což je dáno značnou omezeností rozpočtových zdrojů na dotace od těchto institucí.

---

⁴ Operační programy

Naopak finanční prostředky z Evropské unie až tak omezeny nejsou, nicméně jejich čerpání je spojeno s mnoha problémy. Žadatel musí splnit mnohem více požadavků než u žádostí z národních zdrojů. Bývají to studie proveditelnosti, které si obce nechávají pro jejich náročnost zpracovat třetí osobou, žádost je komplikovanější a obsáhlejší atp. Proto především u zdrojů směřujících do obcí z Evropské unie je vhodné spolupracovat a využívat pomoc profesionálního managementu mikroregionu. [7]

3 STRUČNÝ PROFIL MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO

Zpracování profilu mikroregionu Hornolidečsko považují za základní předpoklad pro následnou analýzu regionálních podpor EU v rámci tohoto území. Jedině v případě, že známe potenciál daného mikroregionu jsme schopni zhodnotit smysluplnost a účelnost realizovaných projektů.

Základním předpokladem pro vznik Mikroregionu Hornolidečsko byla dobrovolná spolupráce obcí, která je určena spádovostí, historickými vazbami, společně řešenými problémy a v neposlední řadě také zájmem sdružených obcí respektovat principy regionální politiky tj. spolupráce, partnerství a programování.

Přestavitelé obcí Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Lidečko, Střelná, Štúdlov, Valašská Senice, Valašské Příkazy, Valašská Polanka, Lužná, Prlov, Pozdětchov, Leskovec a Seninka založili dne 22.5.1995 zájmové sdružení právnických osob s názvem „Sdružení obcí Hornolidečska.“ Dne 31.12.2001 bylo zájmové sdružení přeregistrováno na dobrovolný svazek obcí v souladu se zákonem o obcích č. 128/2000 Sb. [4]

V mikroregionu funguje místní akční skupina (MAS), která byla založena v roce 2004 za účelem získání dotací z programu Evropské unie – a to konkrétně programu LEADER. MAS Hornolidečska je občanské sdružení založené zástupci obcí, neziskových organizací a podnikatelskými subjekty působících na území Hornolidečského mikroregionu. Základním posláním sdružení je působit jako místní iniciační, řídicí a kontrolní orgán, který v rámci metody LEADER provádí činnosti s cílem podněcovat a podporovat inovační zavádění a realizaci investic zamýšlených v rámci místní strategie, tvorbu originálních integrovaných strategií rozvoje venkovského mikroregionu a podněcovat a podporovat aktéry na místní úrovni k úvahám a záměrům využití potenciálů území mikroregionu v dlouhodobější perspektivě. Je zaměřeno především na nové formy zlepšování kvality života v mikroregionu, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení kulturního a přírodního dědictví. [20]

Cílem této kapitoly je poznání socioekonomických ukazatelů, vyhodnocení slabých stránek a především nastínění možností dalšího rozvoje.

3.1 Geografická charakteristika mikroregionu Hornolidečsko

Mikroregion Hornolidečsko je součástí NUTS II⁵ Střední Morava, Zlínského kraje, okresu Vsetín a patří mezi tzv. „přeshraniční mikroregiony“, leží u hranic se Slovenskou republikou. Mikroregion je vymezen přirozenými hranicemi, především úpatím Beskyd, Bílých Karpat a Vizovických vrchů a nachází se v Chráněné krajinné oblasti Beskydy (CHKO Beskydy), která patří mezi nehornatější a nejlesnatější území v celé České republice. Celá oblast náleží k pomoří Černého moře.

Obr. 1. Členské obce Mikroregionu Hornolidečsko Zdroj: [22]

---

⁵ V Evropské unie se pro nejrozsáhlejší vzájemná porovnávání používá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS (z francouzského La nomenclature des unités territoriales statistiques), NUTS II – 8 územních jednotek (v podstatě sdružené kraje)

Celková rozloha mikroregionu Hornolidečsko činí 16 550 ha a zabírá území 14 obcí. Nejvýznamnějším centrem osídlení v rámci mikroregionu je obec Horní Lideč. Největšími obcemi jsou Lidečko a Francova Lhota (mají více než 1500 obyvatel) a nejmenší obcí jsou Valašské Příkazy (232 obyvatel). V důsledku toho, že se jedná o typicky venkovský mikroregion, je hustota zalidnění (70 obyvatel na 1 km²) výrazně nižší než je hustota obyvatel u Zlínského kraje (ta činí 151 obyvatel na 1 km²). [4]

Příhraniční poloha mikroregionu Hornolidečsko do značné míry determinuje jeho další rozvoj. Stejně jako lze považovat blízkost hranice se Slovenskou republikou za příležitost pro rozvoj cestovního ruchu, lze tento samý fakt hodnotit také negativně z důvodu snížení bezpečnosti např. vlivem nelegálních migrace. To platí také pro skutečnost, že se oblast nachází, v CHKO Beskydy. Tato okolnost může být zase vnímána negativně z hlediska alokace dalších průmyslových aktivit.

3.2 Socioekonomická charakteristika mikroregionu Hornolidečsko

Z hlediska geografického je vymezení mikroregionu Hornolidečsko pevně dané hranicemi členských obcí a může se změnit pouze v důsledku zapojení nových členů.

Socioekonomické ukazatele se v průběhu let mění v závislosti na celkových trendech v dané společnosti (např. růst porodnosti), prioritách vlád (např. omezení objemu finančních prostředků daných k dispozici pro obnovu a rozvoj infrastruktury) a v neposlední řadě jsou výrazně ovlivněny také aktivní činností místních subjektů (např. příliv nových obyvatel v důsledku prodeje stavebních pozemků).

3.2.1 Obyvatelstvo

Dle údajů aktualizovaných k 31.12.2006 žije na území Hornolidečska 11 623 obyvatel, z toho 8 101 v produktivním věku. Počet obyvatel mikroregionu tedy vykazuje oproti roku 2001, kdy proběhlo poslední SLDB⁶ a počet obyvatel činil 11 577, mírný nárůst.

---

⁶ SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů

Důležitým demografickým ukazatelem je věkové složení populace. Podle údajů z roku 2001 převládá tzv. progresivní typ populace (předproduktivní skupina obyvatel převládala nad poproduktivní). Index stáří v mikroregionu byl v porovnání s okresem Vsetín nižší. Zatímco v mikroregionu připadá na 100 obyvatel do 15-ti let 78 důchodců, v okrese je tento poměr skoro vyrovnaný (na 100 obyvatel do 15-ti let připadá 98 důchodců).

Při sledování úrovně vzdělání došlo v mikroregionu v období mezi rokem 1991 až 2001 k výraznému snížení osob pouze se základním vzděláním (pokles o 15 %). Naopak došlo ke zvýšení podílu osob se středním, vyšším a vysokoškolským vzděláním. Z celkového počtu obyvatel v mikroregionu bylo v roce 2001 celkem 5 650 ekonomicky aktivních tzn. 48,8 %. Na základě rozdělení ekonomicky aktivních obyvatel mezi jednotlivé sektory hospodářství se zjistilo, že cca. 54 % pracovníků bylo zaměstnáno v sekundárním sektoru, podíl terciární sféry činil cca. 41 %. Mimo svou obec vyjíždělo za prací 3 497 osob, tj. 61,9 % z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel. [4]

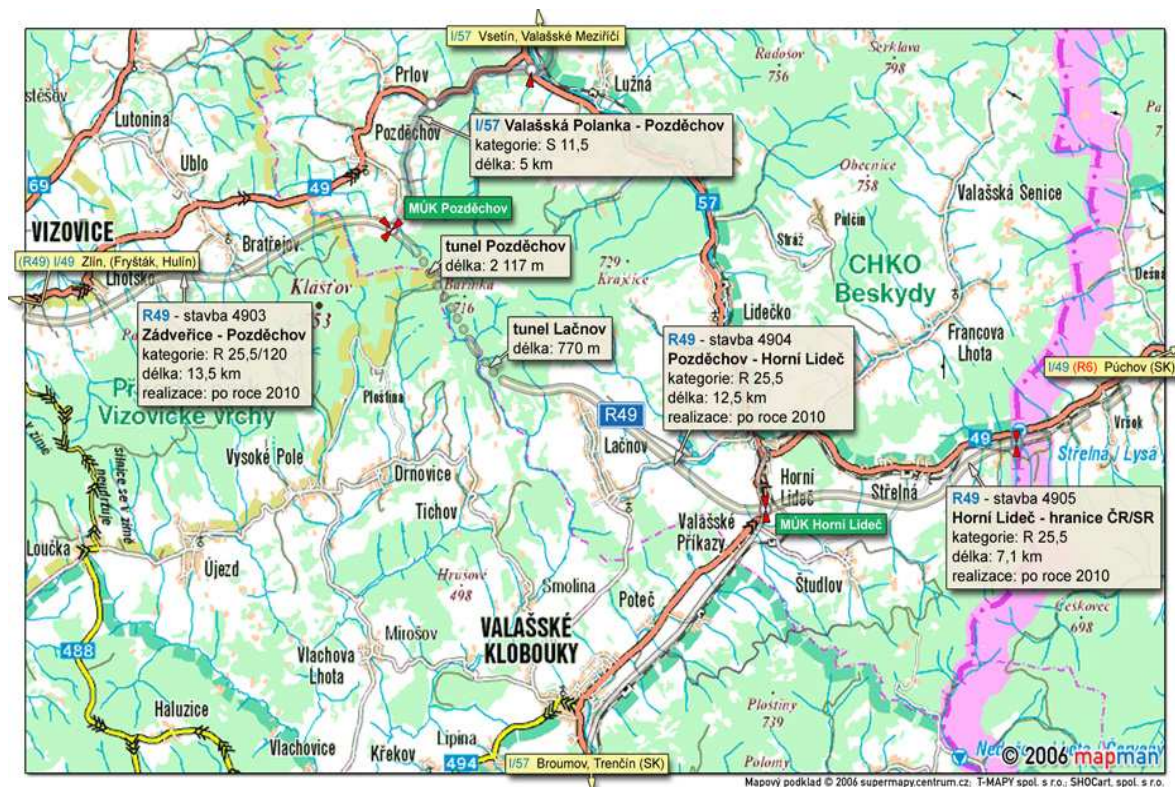
Dle mého názoru by měla mít opatření směřující do oblasti rozvoje lidských zdrojů v mikroregionu Hornolidečsko dva základní cíle. Prvním by měla být snaha o stabilizaci obyvatelstva. Hlavním problémem v této oblasti je především odchod mladých lidí za prací popř. studiem do velkých měst a tento trend může v následujících letech růst v souvislosti s tím, jak stoupá úroveň vzdělanosti obyvatel. Druhým cílem by měla být snaha zlepšovat kvalitu života v mikroregionu, a to především rozšiřováním a zkvalitňováním sektoru služeb.

3.2.2 Infrastruktura

Z hlediska **občanské vybavenosti** je nejvýznamnějším střediskem služeb okresní město Vsetín, v rámci mikroregionu dominuje obec Horní Lideč. Samostatné lékařské ordinace se nachází pouze v obcích Francova Lhota, Horní Lideč, Valašská Polanka a Valašská Senice. Specializovaná lékařská pracoviště jsou umístěna pouze ve Vsetíně. Pošta a peněžní ústavy jsou k dispozici ve Francově Lhotě, Horní Lidči, Prlově a Valašské Polance, bankomat pouze v obci Horní Lideč. Zařízení sociální péče v mikroregionu zastoupena nejsou. Veřejná knihovna je k dispozici v každé obci mikroregionu, i když ne ve všech případech je z technického hlediska vyhovující. [4]

Úroveň **technické vybavenosti** se v jednotlivých obcích liší. Obce jsou z větší části nebo zcela plynofikovány a jsou dokončeny také rozvody pitné vody z veřejných vodovodů. V současné době se řeší aktuální otázky kolem výstavby kanalizací a čistíren odpadních vod. V rámci projektu s názvem Čistá Bečva⁷ byla vybudována splašková kanalizace pouze v obcích Lidečko a Horní Lideč, zbývající obce v povodí řeky Senice by měly být odkanalizovány v druhé části tohoto projektu [14]

Dopravní obslužnost je určena tzv. Valašskou urbanistickou osou Zlín – Vsetín – Valašské Meziříčí, která je integrována úseky silnic první třídy č. 49, 69 a 57 a je součástí hlavního silničního spojení zlínské a ostravské aglomerace. Silnice I/57 prochází v současné době rozsáhlou přestavbou, která by se mikroregionu Hornolidečsko měla dotknout v podobě zkapacitnění rychlostní silnice R49 (úsek Valašská Polanka – Pozděchov), který bude částečně veden ve stopě stávající silnice a částečně v nové trase. [15] Mikroregionem prochází jediná železniční trať č. 280 Hranice na Moravě – Horní Lideč.

Obr. 2. Plánovaná rychlostní silnice R49 Zdroj: [16]

⁷ Projekt zaměřený na odkanalizování obcí vsetínského okresu viz. kapitola 4.5

Z hlediska dopravní dostupnosti je hlavním problémem mikroregionu především nedostatečné napojení na dálniční a rychlostní síť. Dobudování rychlostní komunikace R49, na kterou by měla na slovenské straně navazovat rychlostní komunikace R6 ve směru na Púchov, je sice již řadu let naplánováno, nicméně s realizací se počítá až po roce 2010. Další problém představuje i nízká průchodnost hlavních silničních tras, která je ovlivněna především vysokou intenzitou kamionové přepravy směřující na Slovensko. Nedostačující je také jediná trasa železniční tratě se značně omezenou možností rozšíření.

3.2.3 Průmysl

Struktura hospodářství mikroregionu Hornolidečsko je ovlivněna nejen přírodními podmínkami, ale také historickým vývojem území. V průběhu devadesátých let prošla ekonomika oblasti (podobně jako v celé České republice) významnými transformačními změnami, spojenými s velmi rychlou privatizací a také restrukturalizací činností. Byly omezeny některé výrobní provozy. Na druhé straně se rozvíjelo soukromé podnikání a vznikala řada malých a středních firem, především v nevýrobní sféře, průmyslu a stavebnictví. Mezi nejvýznamnější firmy patří KOVAR s.r.o. – výroba kovových kontejnerů, CARNEX s.r.o. a Josef Filák - výroba masných produktů, dále pak firmy JRZ s.r.o., GONE s.r.o.[4]

V řadě materiálů, které byly zpracovány v rámci hledání strategie regionálního rozvoje, bylo uvedeno, že na území mikroregionu Hornolidečsko nesídlí žádné významné průmyslové podniky a také poloha a dostupnost regionu neskýtá podmínky pro rozvoj průmyslové velkovýroby. Ukazuje se, že toto tvrzení není zcela pravdivé. Jako příklad lze uvést výstavbu nového závodu německé firmy Kemmerich Group v obci Leskovec. Firma hodlá v nejbližší době zaměstnat cca. 200 lidí různých profesí a hlavním výrobním programem by se měly stát komponenty pro automobilový průmysl.⁸

Mikroregion opravdu nedisponuje optimálními podmínkami pro alokaci nových výrobních závodů. Vycházíme-li však ze základů teorie regionálního multiplikátoru, který nám pomáhá odhadnout celkovou změnu v regionální ekonomice vyvolanou určitým im-

---

⁸ Informace sdělena ředitelem společnosti panem Rostislavem Hanákem

pulsem, musíme nutně dojít k závěru, že získání byt' jediného investora může nastartovat ekonomický růst celého území.

3.2.4 Zemědělství

Oblast zemědělství byla poznamenána postupným rozpadem Jednotných zemědělských družstev (JZD) po roce 1989, stejně jako předáním většiny pozemků do rukou soukromých vlastníků. Na tradici JZD postupně navázaly v menší či větší míře soukromé podnikatelské subjekty. V současné době mezi ně patří např.: AGROSPOL s.r.o. – oblast lesního hospodářství, dále firmy JRZ s.r.o. a ZD Francova Lhota – oblast zemědělství, firma AGROFYTO spol. s.r.o. – oblast ekologického zemědělství. [24]

Vzhledem ke geografické poloze mikroregionu v podhorské a horské oblasti Javorníků a Beskyd se klade důraz na obnovu zdevastovaných částí krajiny a rehabilitaci přírodních lokalit včetně vodních ploch. Jako jednu ze strategických vizí uvádí Mikroregion Hornolidečsko podporu ekologického zemědělství maximálně šetrného k životnímu prostředí za podmínky dodržování hlavních principů trvale udržitelného rozvoje. [4] V praxi to znamená především podporu aktivit směřujících do údržby krajiny v úzkém spojení s chovem ovcí a skotu, stejně jako podporu následné tvorby valašských produktů jako např. jehněčích masných produktů, ovčích či kozích sýru, bio-medu, povidel, likérů.

Ekologické zemědělství a bioprodukty jsou bezesporu trendem dnešní doby. Zaměřit se na tuto oblast může však být ekonomicky nerentabilní. Nakupování biopotravin má v Česku dle mého názoru stále ještě podobu hobby. Většina české veřejnosti sice značku BIO zná, ale zatím jen obtížně chápe, popř. si z finančních důvodů nemůže dovolit nakupovat potraviny, které stojí min. o 20 až 40 % více než běžné zboží. Příležitost ovšem nabízí spojení ekologického zemědělství s oblastí ekoturistiky.

3.2.5 Cestovní ruch

Mikroregion Hornolidečsko disponuje kvalitním přírodním prostředím horského typu, stejně jako relativně velkým množstvím přírodních a historických památek a dobrými podmínkami pro zimní i letní turistiku. Výhodou je také hustá síť značených turistických tras a cyklotras.

V řadě obcí se udržují tradiční lidové zvyky a slavnosti, které jsou ve většině případů spíše místního charakteru. Mezi nejvýznamnější pravidelně konané kulturní události patří především hodové slavnosti, masopustní oslavy, vodění medvěda, kácení a stavění máje, poutě. Významným krokem v oblasti cestovního ruchu bylo navázání mezuregionální spolupráce Mikroregionu Hornolidečsko s Mikroregionem Buchlov. Spolupráce spočívá především v propojení informačních sítí obou mikroregionů, ve vytvoření společného informačního systému a v zapojení podnikatelů a služeb do stávajícího systému slev Region Pas Buchlov. V rámci spolupráce se slovenským mikroregionem Púchovská dolina bylo zbudováno Česko-Slovenské regionální informační a společenské středisko Hornolidečska, které by mělo přispět ke zvýšení návštěvnosti příhraniční oblasti obou mikroregionů. [4]

Tab. 1. Kulturní a přírodní zajímavosti v jednotlivých obcích Zdroj: [25]

obec	památky	obec	památky
Francova Lhota	pozdně barokní kostel sv. Štěpána Uherského z r. 1786	Prlov	Prlovský rybník v blízkosti obce „Ploština“ lesní zámek Trubiska s vývěry sirnatých vod
Horní Lideč	repliky valašských staveb – zvonice, studna kostel sv. Václava vysvěcen 1994 sýpka z 18. století památný dub, stáří 500 let	Seninka	chalupa č.p.1 – velmi hodnotná lidová roubená architektura
Lačnov	Lačnovské rybníky s vodní faunou a s možností rybolovu Lačnovské skály	Střelná	nový kostel Panny Marie zvonice z roku 1837
Leskovec	hrob a pomník obětí nacismu na hřbitově památky partizánského hnutí	Študlov	Hrádek – chráněné území s teplomilnou flórou a faunou v blízkosti obce naleziště jantaru
Lidečko	bizardní skalní stěna pískovců „Čertovy skály“ farní kostel sv. Kateřiny z r. 1511	Valašská Polanka	kamenný kříž z r. 1779 kostel sv. Jana Křtitele z r. 1778
Lužná	zvonice pod železniční tratí soubor tří roubených valašských kamenných sklípků údolí Luženky	Valašská Senice	typické dřevěné valašské stavby
Pozděchov	římskokatolický kostel sv. Jíří z let 1700 – 1710 lovecký zámek na Trubiskách	Valašské Příkazy	zachovaná dřevěnice Boží muka, dřevěný kříž

Je pravdou, že Hornolidečsko nabízí řadu přírodních i kulturních zajímavostí, nicméně většina potenciálních návštěvníků o jejich existenci nemá tušení. Nízký počet a neprovázanost turistických akcí, představuje stále ještě slabou stránku, která je však postupně odstraňována tvorbou ucelených programů tzv. turistických balíčků, kdy má návštěvník možnost poznat tzv. „*Valašskou pohodu*“ (od ubytování ve valašských staveních, přes ochutnávku místních specialit až po zakoupení typických valašských produktů). [19]

3.2.6 Financování

Mikroregion Hornolidečsko tvoří malé obce (od 200 – 1650 obyvatel) s rozpočtem řádově v mil. Kč, ze kterého musí hradit kromě běžného provozu také mandatorní výdaje. Financování investičních akcí je tím pádem velmi omezené, z vlastních zdrojů skoro nemožné.

V souvislosti s využitím cizích zdrojů resp. smíšeného financování je třeba zdůraznit, že jedním ze základních operačních principů regionální a strukturální politiky je princip adicionality (doplňkovosti), který stanovuje, že prostředky vynakládané ze společného rozpočtu EU mají pouze doplňovat ostatní veřejné výdaje a nikoliv je nahrazovat.[1] Členské obce mikroregionu Hornolidečsko jsou nuceny zajistit svůj podíl velmi často právě formou úvěru.

V oblasti dotačních titulů se mimo jiné nabízejí mikroregionu Hornolidečsko následující možnosti na krajské a národní úrovni: [21]

- **Krajské dotační programy Zlínského kraje:** jsou vyhlašovány každoročně
- **Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013:** cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství

Na nadnárodní úrovni má Hornolidečsko k dispozici operační programy, které stanoví řadu opatření na převedení priorit určených v Rámci podpory Společenství⁹ na reálnou činnost. Operační program předkládá členský stát Evropské komisi jako žádost o pomoc v realizaci sestavy koherentních¹⁰ víceletých opatření. Tyto žádosti o pomoc musí být sladěny s časovým harmonogramem a prioritami pro činnost a financování, jak určuje Rámec podpory Společenství. Evropská komise tedy musí vydat dvě usnesení, jedno pro Rámec podpory Společenství a druhé pro operační program. [1]

Mikroregion Hornolidečsko může čerpat finanční prostředky z následujících operačních programů: [21]

- **Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava 2007-2013** (zaměřený na urychlení rozvoje regionů ČR)
- **Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko** (podpora udržitelného a integrovaného rozvoje)
- **Operační program Životní prostředí** (ochrana a zlepšování kvality životního prostředí)
- **Operační program Podnikání a inovace** (zvýšení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím rozvoje podnikání a inovací)
- **Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost** (zkvalitnění a modernizaci systémů vzdělávání)
- **Operační program Výzkum a vývoj pro inovace** (posiluje výzkumný, vývojový a inovační potenciál)
- **Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost** (zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti)

---

⁹ Rámec podpory Společenství stanoví Evropská komise za spolupráce s členským státem a dotčenými regiony pro definování činnosti strukturálních fondů během období, pro které se vytváří program. Popisuje obecně společné kroky, které podnikne členský stát a Evropská unie a stanoví priority pro činnost, finanční zdroje a formy pomoci.

¹⁰ Systémové

- **Integrovaný operační program** (zaměřený na zefektivnění činností a procesů v oblasti veřejné správy, veřejných služeb a územního rozvoje)
- **Operační program nadnárodní spolupráce** (zlepšení konkurenceschopnosti střední Evropy) a **Operační program meziregionální spolupráce**

3.3 Zhodnocení rozvojového potenciálu mikroregionu

Mikroregion Hornolidečsko disponuje relativně výhodnou geografickou polohou. Společná historie České a Slovenské republiky, blízká kultura a minimální jazykové bariéry jsou základním předpokladem pro rozvoj příhraniční spolupráce. Kvalitní životní prostředí horského typu, množství přírodních a historických zajímavostí, dobré podmínky jak pro zimní, tak pro letní rekreaci a turistiku představují významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Pozitivní je také fakt, že ve všech členských obcích mikroregionu Hornolidečsko je vybudována plynofikace, jsou zpracovány územní plány a koncepce ochrany životního prostředí v návaznosti na projekt ochrany CHKO Beskydy.

Na druhou stranu je třeba zmínit nedostatečné dopravní napojení na dálniční a rychlostní silniční síť, limitující režim pro hospodářské činnosti (zemědělství, cestovní ruch) na území CHKO Beskydy, velký podíl obcí s nedořešenou infrastrukturou zvláště na úseku svedení a čištění odpadních vod, nízké příjmy obecních rozpočtů a malý zájem investorů o tento region.

Pro další rozvoj Hornolidečska bude určující rozsah spolupráce při řešení společných problémů mikroregionu. Zde je dle mého názoru nutné zapojit co nejvíce představitelů neziskového, podnikatelské i veřejného sektoru. Velkou příležitost vidím také v cíleném využívání regionálních podpor EU, stejně jako ve vzájemné spolupráci s mikroregionem Púchovská dolina. Problémy však mohou nastat v případě zpoždování výstavby dopravní i technické infrastruktury, dalším oddalování realizace rychlostní komunikace R49 popř. nedostatečnou chutí místních subjektů k vzájemné spolupráci. Nepodceňovala bych ani význam cestovního ruchu jako předmětu podnikání, stejně jako snahu přilákat do oblasti nové investory.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA VYUŽÍVÁNÍ REGIONÁLNÍCH PODPOR Z EU V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO

Základ analýzy regionálních podpor Evropské unie v mikroregionu Hornolidečsko tvoří informace o jednotlivých projektech spolufinancovaných Evropskou unií a realizovaných na území tohoto mikroregionu.

Tato data byla získána od občanského sdružení s názvem Místní akční skupina Hornolidečska (MASH). Další konzultace a upřesnění byla poskytnuta starostou jedné z členských obcí mikroregionu.¹¹

4.1 Plán výzkumu a sběr informací

Z celkového počtu 30 projektů úspěšně realizovaných na území Hornolidečska bylo vyloučeno 7, u nichž byla dotace z Evropské unie nulová tzn. byly kryty pouze dotacemi z národních zdrojů a jinými finančními prostředky např. úvěry, půjčkami. Tyto nejsou předmětem dalšího zpracování.

Jmenovitě se jedná o následující projekty:

1. Modernizace zrací linky tradičních Valašských produktů; 2. Pořízení strojů do zemědělské výroby za účelem úspory paliv a energie v podniku Zemědělské družstvo Francova Lhota; 3. Doprovodné stavby v areálu ekofarmy v Horní Lidči; 4. Údržba tradiční valašské krajiny pastvou skotu – zimoviště; 5. Využití veřejných ploch pro občanské aktivity všech generací; 6. Agroturistické centrum Hornolidečska; 7. Zahradní restaurace s dětským koutkem a zázemím pro volný čas.

Zbývající projekty byly zařazeny do skupin dle prioritních rozvojových os, které byly vymezeny ve Strategickém rozvojovém plánu mikroregionu Hornolidečska.

V některých případech bylo možné zařadit projekt do více skupin. Určující pro zařazení byl tedy sledovaný cíl, kterého mělo být realizací daného projektu dosaženo.

Skupiny byly stanoveny následovně: [4]

1. **projekty směřující na podporu ekonomického rozvoje** (především podpora soukromého podnikání a rozvoj řemesel)
2. **projekty zaměřené na trvale udržitelný rozvoj venkova** (související s rozvojem venkovských sídel a služeb pro obyvatele)
3. **projekty směřující do oblastí cestovního ruchu** (rozvoj infrastruktury a potřebných doplňkových služeb)
4. **projekty zaměřené na rozvoj technické infrastruktury**¹² (rozvoj komunikací, energetických a komunikačních médií)
5. **projekty směřující do oblastí životního prostředí** (ochrana krajiny, kulturních a historických památek)

Použité indikátory: [10]

- **indikátory výstupů:** vyjadřují operační cíle, tj. konkrétní opatření potřebné k dosažení vytčeného cíle, vztahují se k činnosti, k aktivitám. Převážně jsou měřeny v naturálních jednotkách, mohou však být formulovány i ve finančních jednotkách
- **indikátory výsledků:** vyjadřují specifické cíle, neboli to, čeho má být dosaženo konkrétními dílčími opatřeními; vyjadřují přímé a okamžité efekty, většinou krátkodobé výsledky jednotlivých opatření; poskytují informace o kapacitě a výkonnosti přímých příjemců. Mohou být fyzické i finanční povahy
- **indikátory dopadů:** vyjadřují globální cíle, tedy to, co má být konečným efektem

Hlavním cílem této analýzy je zjistit, jaké dotační programy byly doposud nejvíce využívány, kdo je nejčastějším předkladatelem projektů, do jakých oblastí je alokována většina finančních prostředků získaných z EU a je-li tato alokace účelná.

---

¹¹ panem Josefem Daňkem starostou obce Valašská Polanka

¹² Technická infrastruktura zahrnuje oblast infrastrukturních sítí (vodovody, kanalizace, plynovody ...), komunikace (místní i nadřazené), telefonizace a další doplňující sítě (např. veřejné osvětlení, místní rozhlas)

4.2 Vlastní možné hypotézy řešení

Při stanovení vlastních hypotéz jsem vycházela z již zpracovaných dokumentů, v rámci kterých byla vymezena strategie dalšího rozvoje mikroregionu. Základním předpokladem tedy byl fakt, že projekty spolufinancované Evropskou unií budou v souladu s touto strategií. Co se týká využívání dotačních programů, předpokládala jsem, že nejvíce využíván bude OP Zemědělství Leader+, protože MAS Hornolidečska byla v roce 2004 založena právě za účelem získání dotací z tohoto programu.

Hypotézy řešení:

- většina z realizovaných projektů bude zaměřena na podporu rozvoje cestovního ruchu a kultury
- minimálně jeden z projektů se bude vztahovat k oblasti příhraniční spolupráce Česko – Slovensko
- nejčastěji využívaným dotačním programem bude v rámci OP Zemědělství Leader +¹³
- více než 50 % z celkové sumy finančních prostředků investovaných z EU do mikroregionu Hornolidečsko obdrží jednotlivé obce či Sdružení obcí Hornolidečsko
- soukromý sektor získá méně než 25 % z celkové sumy finančních prostředků investovaných z EU do mikroregionu Hornolidečsko

---

¹³ V České republice existovaly dva programy typu Leader. LEADER+ je jedním z neinvestičních opatření Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, za který odpovídá Ministerstvo zemědělství. Finanční příspěvek pro LEADER+ se poskytuje z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF). LEADER+ je rozdělen do dvou skupin – 1) implementace strategie MAS a 2) osvojování schopností MAS. LEADER ČR je každoročním tuzemským programem Ministerstva zemědělství pro malé investice ve venkovském území a byl vyhlášen na období 2004–2007.

4.3 Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu

Oblast cestovního ruchu představuje pro mikroregion Hornolidečsko jednu z prioritních rozvojových os. Tomuto faktu odpovídá i celkový počet projektů, které byly v rámci podpory této oblasti realizovány. Do skupiny jsem zařadila 9 projektů, přičemž projekty č. 1 – 4 jsou zaměřeny především na rozvoj kultury a podporu dodržování místních tradic a obyčejů. Projekty 5 – 9 byly realizovány především za účelem zlepšení infrastruktury cestovního ruchu (např. zvýšení a rozšíření ubytovacích kapacit, vybudování nových informačních center) a v neposlední řadě také za účelem podpory příhraniční spolupráce. [23]

Projekt č. 1

Název projektu:	Kulturně společenské aktivity obcí příhraničního mikroregionu Hornolidečska
Příjemce pomoci:	Sdružení obcí Hornolidečsko
Dotační program:	Interreg III A Česká republika – Slovensko
Doba realizace:	05/2005 – 01/2007
Rozpočet projektu:	

Tab. 2. Rozdělení nákladů na projekt č. 1 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	3 117 600,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 %	155 800,- Kč
Příspěvek z EU	72 %	2 248 696,- Kč
Ostatní	23 %	713 104,- Kč

Výstup: v rámci tohoto projektu bylo podpořeno 8 kulturních akcí a vytvořen DVD dokument, který má propagovat kulturní, přírodní a historické zajímavosti příhraničních oblastí.

Cíl: podpora regionálních kulturních tradic a rozvoj kulturního potenciálu s důrazem na růst konkurenceschopnosti regionu v oblasti cestovního ruchu.

Projekt č. 2

Název projektu:	Zachování kulturního dědictví mikroregionu
Příjemce pomoci:	Sdružení obcí Hornolidečska
Dotační program:	MAS Hornolidečska / Leader + (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	12/2005 – 08/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 3. Rozdělení nákladů na projekt č. 2 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	1 937 178,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	19 %	362 400,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	1 449 600,- Kč
Ostatní	6 %	125 178,- Kč

Výstup: zakoupení 140 ks valašských krojů Hornolidečského mikroregionu. **Cíl:** zachování a podpora rozvoje místních tradic a obyčejů; zvýšení atraktivity území pro návštěvníky i místní obyvatele; zlepšení podmínek pro kulturní a společenské vyžití obyvatel.

Projekt č. 3:

Název projektu:	Mezinárodní festival Horní Lideč
Příjemce pomoci:	obec Horní Lideč
Dotační program:	Interreg IIIA Česká republika – Slovensko, fond mikroprojektů
Doba realizace:	06-09/2005, 06-09/2006
Rozpočet projektu:	náklady za oba ročníky

Tab. 4. Rozdělení nákladů na projekt č. 3 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	885 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	0 %	0,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	666 000,- Kč
Ostatní	25 %	219 000,- Kč

Výstup: rozšíření aktivity Filmového festivalu dětí a mládeže ve Zlíně do obce Horní Lideč. **Cíl:** rozvoj spolupráce mezi společenskými a kulturními organizacemi na obou stranách Zlínského a Trenčínského kraje [23]

Projekt č. 4:**Název projektu:** Z pohádky do rozprávky**Příjemce pomoci:** obec Lidečko**Dotační program:** Interreg III A Česká republika – Slovensko, fond mikroprojektů**Doba realizace:** 04 – 09/2006**Rozpočet projektu:***Tab. 5. Rozdělení nákladů na projekt č. 4 Zdroj: [26]*

Celkové náklady	100 %	190 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	0 %	0,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	142 000,- Kč
Ostatní	25 %	48 000,- Kč

Výstup: kulturní akce v pohádkovém duchu pořádaná pro nejmladší generaci. **Cíl:** úspěšně navázat a pokračovat v započaté vzájemné spolupráci se slovenskou obcí Zariečie.

Projekt č. 5**Název projektu:** Hornolidečská magistrála – podpora rozvoje a cykloturistiky v mikroregionu**Příjemce pomoci:** Sdružení obcí Hornolidečska**Dotační program:** MAS Hornolidečska / Leader + (v rámci OP Zemědělství)**Doba realizace:** 02/2006 – 06/2006**Rozpočet projektu:***Tab. 6. Rozdělení nákladů na projekt č. 5 Zdroj: [26]*

Celkové náklady	100 %	499 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	99 800,- Kč
Příspěvek z EU	80 %	399 200,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

Výstup: úprava propagačních materiálů v oblasti nabídky cykloturistiky v mikroregionu Hornolidečsko. **Cíl:** zviditelnění Hornolidečské magistrály jako cykloturistické a turistické trasy, která spojuje nejzajímavější turistické cíle na území Hornolidečska.[23]

Projekt č. 6

Název projektu: Krajinářská úprava a vybavení veřejného tábořiště na Pulčíně
Příjemce pomoci: obec Francova Lhota
Dotační program: Interreg III A Česká republika – Slovensko
Doba realizace: 06/2005 – 11/2005
Rozpočet projektu:

Tab. 7. Rozdělení nákladů na projekt č. 6 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	852 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 %	43 000,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	639 000,- Kč
Ostatní	20 %	170 000,- Kč

Výstup: modernizace a úprava tábořiště na Pulčíně dle hygienických norem CHKO Beskydy. **Cíl:** zatraktivnění příhraniční oblasti Hornolidečska a Púchovské doliny pro návštěvníky a podpora rozvoje cestovního ruchu.

Projekt č. 7

Název projektu: Česko- Slovenské regionální informační a společenské středisko Hornolidečska
Příjemce pomoci: obec Horní Lideč
Dotační program: Interreg IIIA Česká republika – Slovensko
Doba realizace: 07/2004 - 08/2006
Rozpočet projektu:

Tab. 8. Rozdělení nákladů na projekt č. 7 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	5 891 629,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 %	294 563,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	4 417 273,- Kč
Ostatní	20 %	1 179 793,- Kč

Výstup: vybudování turistických informačních center **Cíl:** zvýšení ekonomického významu cestovního ruchu, zvýšení návštěvnosti a prodloužení turistické sezóny v příhraniční oblasti mikroregionů Hornolidečska a Púchovské doliny.[23]

Projekt č. 8

Název projektu:	Relaxační a turistické centrum Hornolidečska
Příjemce pomoci:	obec Horní Lideč.
Dotační program:	SAPARD, Program obnovy venkova, Společný regionální operační program, OP Zemědělství, Leader+/MAS Hornolidečska, Interreg III A Česká republika – Slovensko
Rozpočet projektu:	podrobněji viz. PŘÍLOHA P2

Tab. 9. Rozdělení nákladů na projekt č. 8 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	27 644 590,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	9 %	2 373 272,- Kč
Příspěvek z EU	69 %	19 063 375,- Kč
Ostatní	22 %	6 207 943,- Kč

Výstup: vybudování sportovně turistického a vzdělávacího centra mikroregionu Hornolidečsko. **Cíl projektu:** zvýšení objemu přímých investic pro rozvoj cestovního ruchu, vytvoření pracovních míst a prodloužení turistické sezóny.

Projekt č. 9

Název projektu:	Informační, kulturní a společenské centrum u Čertových skal
Příjemce pomoci:	obec Lidečko
Dotační program:	Interreg IIIA Česká republika - Slovensko
Doba realizace:	07/2005 – 06/2007
Rozpočet projektu:	

Tab. 10. Rozdělení nákladů na projekt č. 9 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	2 567 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 %	124 238,- Kč
Příspěvek z EU	72 %	1 863 573,- Kč
Ostatní	23 %	579 189,- Kč

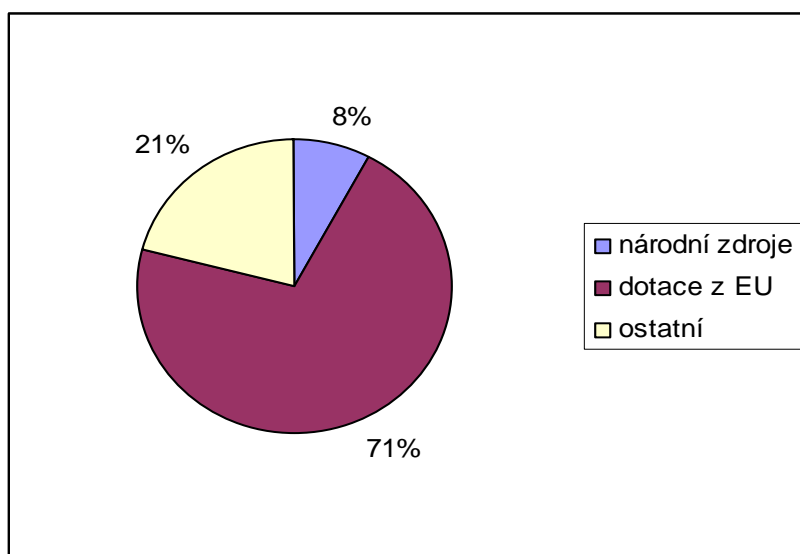
Výstup: vybudování informačního centra v Motorestu Čertovy skály včetně bezbariérového přístupu. **Cíl:** zvýšení zázemí a podmínek pro pořádání kulturních a společenských akcí mikroregionálního charakteru. [23]

4.3.1 Vyhodnocení projektů č. 1 - 9

V rámci této skupiny byl nejčastěji využíván dotační program Interreg IIIA Česká republika - Slovensko, podpora spolupráce mezi příhraničními oblastmi. Investičně nejnáročnějším projektem se stalo vybudování Relaxačního a turistického centra Hornolidečska v obci Horní Lideč. Z finančního hlediska bylo minimálně 70 % nákladů každého projektu dotováno z Evropské unie, z národních zdrojů bylo hrazeno většinou 5 maximálně však 20 % nákladů projektu.

Tab. 11. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 9 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	43 583 997,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	8 %	3 453 073,- Kč.
Příspěvek z EU	71 %	30 888 717,- Kč
Ostatní	21 %	9 242 207,- Kč

Obr. 3. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 9 Zdroj: [27]

Projekty byly – dle očekávání - zaměřeny především na dobudování kompletní infrastruktury cestovního ruchu (výstavba nových informačních a relaxačních center, rozšíření nabídky ubytování a stravování, modernizace stávajících zařízení); sjednocení informačních a propagačních materiálů mikroregionu, prohloubení česko – slovenské spolupráce a podporu obnovy a rozvoj místních tradic.

Hlavní dopady realizovaných projektů spatřuji především ve:

- zvýšení ekonomického významu cestovního ruchu (bylo vytvořena nová stálá a sezónní pracovní místa, další místa vznikají v rámci synergického¹⁴ efektu)
- zvýšení počtu dlouhodobých pobytů domácích a zahraničních návštěvníků (návštěvnost mikroregionu mezi rokem 2003 – 2005 vzrostla o 15 % [4])
- prodloužení turistické sezóny
- rozvoji kulturního potenciálu mikroregionu

---

¹⁴ efekt společného působení více prvků, který je obvykle větší nebo kvalitativně lepší než prostý součet efektů ze samostatného působení jednotlivých prvků

4.4 Projekty zaměřené na trvale udržitelný rozvoj venkova

Trvale udržitelný rozvoj venkova je spjat se zvyšováním kvality života místních obyvatel. Tentýž cíl sleduje také 7 projektů, které byly zařazeny do této skupiny.

Investice směřovaly především do výstavby nových sportovních center, stavebních úprav a rekonstrukcí stávajících zařízení, v rámci jednoho projektu také do zkvalitnění vzdělávání.

Projekt č. 10

Název projektu:	Stavební úprava prostrou středu obce Francova Lhota
Příjemce pomoci:	obec Francova Lhota
Dotační program:	MAS Hornolidečska / Leader + (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	03/2006 – 08/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 12. Rozdělení nákladů na projekt č. 10 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	2 061 984,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	412 397,- Kč
Příspěvek z EU	80 %	1 649 587,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

Výstup: stavební úprava prostoru středu obce Francova Lhota. **Cíl projektu:** usnadnění přístupu obyvatel k objektům občanské vybavenosti, službám a vytvoření oddechové zóny.
[23]

Projekt č. 11

Název projektu:	Rekonstrukce multifunkčního zařízení v obci Valašská Senice
Příjemce pomoci:	obec Valašská Senice
Dotační program:	MAS Hornolidečska/ Leader+ (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	12/2005 – 06/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 13. Rozdělení nákladů na projekt č. 11 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	760 257,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	152 051,- Kč
Příspěvek z EU	80 %	608 206,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

Výstup: zrekonstruovaná budova multifunkčního zařízení v obci Valašská Senice **Cíl:** vytvoření lepších podmínek pro společenské, kulturní a sportovní vyžití jak dětí tak mládeže.

Projekt č. 12

Název projektu:	Společná cesta
Příjemce pomoci:	Základní škola Horní Lideč
Dotační program:	OP Rozvoj lidských zdrojů
Doba realizace:	09/2006 – 12/2007
Rozpočet:	

Tab. 14. Rozdělení nákladů na projekt č. 12 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	1 819 460,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	25 %	454 865,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	1 364 595,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

Výstup: školení pedagogických pracovníků ve vybraných oblastech **Cíl:** zkvalitnění vzdělávání ve spádových základních školách mikroregionu Hornolidečsko (v obcích Horní Lideč, Francova Lhota a Valašská Polanka). [23]

Projekt č. 13

Název projektu:	Oživení školského, informačního a sportovního centra v obci Lačnov
Příjemce pomoci:	obec Lačnov
Dotační program:	SAPARD
Doba realizace:	06/2003 – 11/2003
Rozpočet projektu:	

Tab. 15. Rozdělení nákladů na projekt č. 13 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	9 032 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	10 %	903 200,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	6 774 000,- Kč
Ostatní	15%	1 354 800,- Kč

Výstup: předmětem projektu byla rekonstrukce budovy v areálu základní a mateřské školy, kde vzniklo středisko pro mimoškolní aktivity dětí a mládeže. **Cíl:** realizace projektu přispěla ke zvýšení kvality života v obci

Projekt č. 14 a projekt č. 15

Názvy projektů:	Sportovní areál Lužná; Sportovní areál Střelná,
Příjemce pomoci:	obec Lužná; obec Střelná
Dotační program:	Interreg III A Česká republika – Slovensko
Doba realizace:	04/2005 – 11/2005; 01/2005 – 06/2006
Rozpočty projektů:	

Tab. 16. Rozdělení nákladů na projekt č. 14 a č. 15 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	1 995 630,- Kč	2 700 656,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 %	99 780,- Kč	135 033,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	1 496 720,- Kč	2 025 492,- Kč
Ostatní	20 %	399 130,- Kč	540 131,- Kč

Výstupy: v obou obcích byla vybudována víceúčelová hřiště pro aktivní trávení volného času **Cíle:** zlepšení kvality života v obci a částečně i podpora cestovního ruchu [23]

Projekt č. 16

Název projektu:	Centrální parkoviště Hornolidečska
Příjemce pomoci:	obec Valašská Polanka
Dotační program:	PHARE 2003
Doba realizace:	02/2005 – 06/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 17. Rozdělení nákladů na projekt č. 16 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	6 163 396,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	36 %	2 239 968,- Kč
Příspěvek z EU	64 %	3 923 428,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

Výstup: vybudování parkoviště s 49 místy na stání pro osobní automobily a s 1 místem pro autobus **Cíl:** vytvořit záchytné parkoviště pro návštěvníky nejen obce Val. Polanka, ale také celého Hornolidečského regionu.

Projekt č. 17

Název projektu:	Bezbariérový vstup pro Kulturní dům ve Valašské Polance
Příjemce pomoci:	obec Valašská Polanka.
Dotační program:	MAS Hornolidečska/ Leader+ (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	03/2006 – 09/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 18. Rozdělení nákladů na projekt č. 17 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	169 579,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	33 619,- Kč
Příspěvek z EU	80 %	135 960,- Kč
Ostatní	0 %	0,-

Výstup: vybudování bezbariérového vstupu (rampy) u kulturního domu. **Cíl:** vybudováním rampy byla vytvořena možnost přístupu pro imobilní občany a rodiče s kočárky do zdravotního střediska a společenského zařízení v kulturním domě. [23]

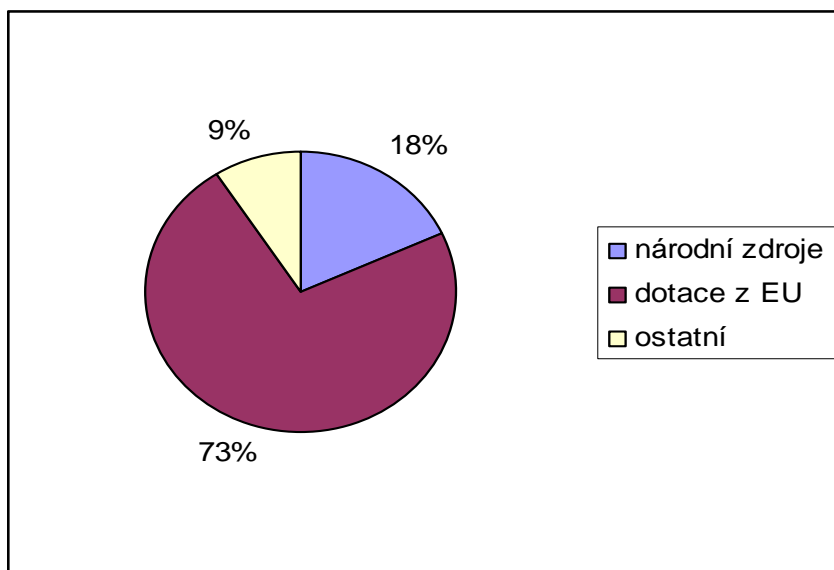
4.4.1 Vyhodnocení projektů č. 10 - 17

Z hlediska četnosti využívání dotačních programů byl v rámci této skupiny nejčastěji využíván dotační program Leader +. Investičně nejnáročnějším projektem byl projekt Oživení školského, informačního a sportovního centra v obci Lačnov.

Dotace z Evropské unie pokrývaly nejméně 64 % nejvíce pak 80 % z celkových nákladů projektu. Z národních zdrojů bylo hrazeno minimálně 5 % maximálně však 36 % z celkových nákladů.

Tab. 19 Rozdělení nákladů na projekty 10 – 17 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	24 702 980,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	18 %	4 430 913,- Kč
Příspěvek z EU	73 %	17 978 006,- Kč
Ostatní:	9 %	2 294 061,- Kč

Obr. 4. Rozdělení nákladů na projekty č. 10 – 17 Zdroj: [27]

Projekty byly zaměřeny především na vybudování chybějící infrastruktury pro volnočasové aktivity dětí a mládeže (především v oblasti sportu a kultury); zvýšení atraktivity veřejných prostranství; rozvoj služeb, které jsou v mikroregionu zastoupeny nedostatečně, nerovnoměrně popř. zde zcela chybí a také posilování dostupnosti a různorodosti těchto služeb pro veřejnost.

Mezi **hlavní dopady** těchto projektů lze dle mého názoru zařadit:

- zvýšení kvality života v obci
- zlepšení ekonomického prostředí daného regionu
- rozvoj volnočasových aktivit místních obyvatel
- zkvalitnění a rozšíření služeb v příhraniční oblasti
- stabilizace obyvatelstva

4.5 Projekty zaměřené na životní prostředí

Do této skupiny byly zařazeny pouze tři projekty, z čehož u dvou je příjemcem pomoci soukromá firma. To může vést k domněnání, že ze strany obcí popř. mikroregionu jako celku je oblast životního prostředí poněkud opomíjena.

Nejpálčivější problém – tedy odkanalizování obcí – byl však řešen projektem s názvem Čistá řeka Bečva, který není předmětem této analýzy. Jeho předkladatelem byl mikroregion Vsetínsko a v jeho rámci bylo proinvestováno 1,114 miliard Kč (z toho 70 % bylo hrazeno dotacemi z EU). Z mikroregionu Hornolidečsko se projekt v první fázi dotkl dvou obcí a to Lidečka a Horní Lidče, kde byla vybudována splašková kanalizace. Realizace druhé fáze projektu má proběhnout do roku 2010.

Projekt č. 18

Název projektu:	Oprava hrázení bystřiny Pozdchůvka
Příjemce pomoci:	obec Valašská Polanka
Dotační program:	MAS Hornolidečska/ Leader+ (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	03/2006 – 08/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 20. Rozdělení nákladů na projekt č. 18 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	520 467,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	104 094,- Kč
Příspěvek z EU	80 %	416 373,- Kč
Ostatní	0 %	0,-

Výstup: zpevnění meandry potoka lomovým kamenem a obnova splávky dna koryta potoka. **Cíl:** navrácení koryta potoka do původního směru, zajištění dna i břehů potoka proti erozi.

Projekt č. 19

Název projektu:	Linka na zpracování elektroodpadu a plastů
Příjemce pomoci:	Miroslav Smýkal – KOVEKO
Dotační program:	MAS Hornolidečska / Leader + (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	11/2006 – 09/2007
Rozpočet projektu:	

Tab. 21. Rozdělení nákladů na projekt č 19 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	877 620,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	27 %	263 039,- Kč
Příspěvek z EU	63 %	550 755,- Kč
Ostatní	10 %	63 826,- Kč

Výstup: vznik linky na zpracování elektroodpadu a plastů. **Cíl:** zavedení legálního ukládání a dalšího nakládání s nebezpečným odpadem.

Projekt č. 20

Název projektu:	Instalace technologie na odsávání dílen dřevovýroby v provozu Lužná
Příjemce pomoci:	AGROSPOL LUŽNÁ s.r.o..
Dotační program:	MAS Hornolidečska/ Leader + (v rámci OP Zemědělství)
Doba realizace:	02/2006 – 06/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 22. Rozdělení nákladů na projekt č. 20 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	823 500,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	10 %	82 350,- Kč
Příspěvek z EU	40 %	329 400,- Kč
Ostatní	50 %	411 750,- Kč

Výstup: vybudování technologie na odsávání dílen dřevovýroby. **Cíl:** zlepšení životního prostředí v obci v důsledku zamezení vypouštění odsávaného dřevního dopadu do ovzduší a tím i zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců prostřednictvím instalace odsávání dílen dřevovýroby. [23]

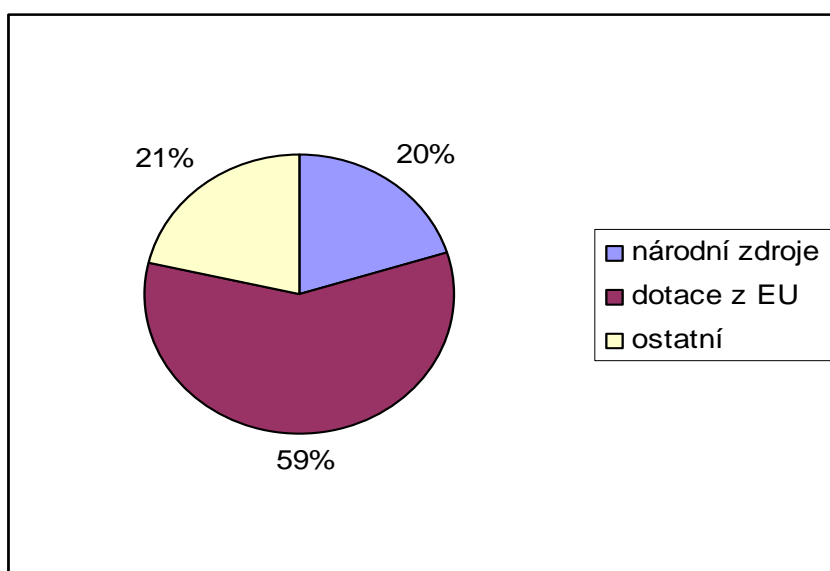

4.5.1 Vyhodnocení projektů č. 18 - 21

Všechny projekty byly dotovány programem LEADER+ a celkové náklady se pohybovaly cca. od 500 000 do 880 000 Kč.

Tab. 23. Rozdělení nákladů na projekty č. 18 – 21 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	2 221 587,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	20 %	449 483,- Kč
Příspěvek z EU	59 %	1 296 528,- Kč
Ostatní	21 %	475 576,- Kč

Graf 1. Rozdělení nákladů na projekty č. 18 – 21 Zdroj: [27]

Hlavní dopady realizovaných projektů:

- zvýšení ochrany před následky povodní – revitalizací říčních toků, zlepšení úrovně nakládání s odpady
- respektování požadavku trvalé udržitelnosti ¹⁵ a rozvíjení spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru při ochraně životního prostředí

¹⁵ Trvale udržitelným rozvojem rozumíme uchování zlepšení kvality života lidí žijících v souladu s únosností ekosystému

4.6 Projekty zaměřené na podporu ekonomického rozvoje

Ekonomický rozvoj daného mikroregionu je do značné míry závislý na spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Ta se projevuje např. v podpoře podnikatelských subjektů, přílivu nových investorů či účelně vybudované odvětvové struktury podnikání.

Do skupiny projektů zaměřených na podporu ekonomického rozvoje jsem zařadila tři projekty. Příjemcem pomoci je ve všech případech výrobce kovových kontejnerů firma KOVAR s.r.o.

Soukromé firmy jsou příjemcem pomoci také u projektů č. 19 a 20, které byly ale zaměřeny především na ochranu životního prostředí a jsou proto uvedeny v předcházející skupině.

Projekt č. 21

Název projektu:	Valašské kontejnery do světa
Příjemce pomoci:	KOVAR s.r.o.
Dotační program:	Společný regionální operační program
Doba realizace:	11/2005 – 7/2006
Rozpočet projektu:	

Tab. 24. Rozdělení nákladů na projekt č. 21 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	18 736 276,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	5 0	1 004 250,- Kč
Příspěvek z EU	16 %	3 012 750,- Kč
Ostatní	79 %	14 719 276,- Kč

Výstup: výstavba nové lakovací kabiny včetně řešení technologie odsávání a čištění vzduchu. **Cíl projektu:** zlepšení technologie likvidace z lakovny – nalezení technologie šetrné k životnímu prostředí. [23]

Projekt č. 22

Název projektu: Dokonalý povrch od Kovaru
Příjemce pomoci: KOVAR s.r.o.
Dotační program: Společný regionální operační program
Doba realizace: 7-12/2006
Rozpočet projektu:

Tab. 25. Rozdělení nákladů na projekt č. 22 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	17 700 000,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	9 %	1 625 000,- Kč
Příspěvek z EU	28 %	4 875 000,- Kč
Ostatní	63 %	11 200 000,- Kč

Výstup: výstavba tryskací haly s přístavbou, uvnitř haly je postavena samostatná tryskací kabina s kompresorovou stanicí s rozvodem vzduchu, zásobníkem abraziva a filtračním systémem. **Cíl projektu:** zvýšení konkurenceschopnosti firmy KOVAR s.r.o.

Projekt č. 23

Název projektu: Vzděláváním k rozvoji Kovaru
Příjemce pomoci: KOVAR s.r.o.
Dotační program: OP Rozvoj lidských zdrojů
Doba realizace: 07/2006 – 06/2008
Rozpočet projektu:

Tab. 26. Rozdělení nákladů na projekt č. 23 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	2 120 880,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	25 %	530 220,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	1 590 660,- Kč
Ostatní	0 %	0,- Kč

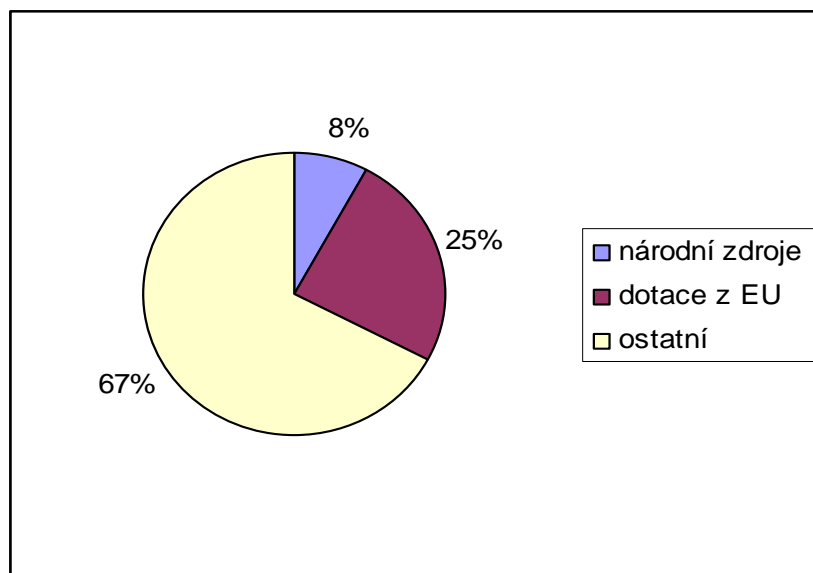
Výstup: sada vzdělávacích aktivit v oblasti systému řízení jakosti ISO 14001, systému BOZP a řízení lidských zdrojů. **Cíl:** zefektivnění manažerské práce a řízení lidí, zkvalitnění personálních ukazatelů, růst spokojenosti zaměstnanců. [23]

4.6.1 Vyhodnocení projektů č. 21 - 23

Rozsah nákladů, které byly kryty z dotací Evropské unie se pohybuje od 16 % (v rámci SRP) až po 75 % (v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů) z celkových nákladů projektu.

Tab. 27. Rozdělení nákladů na projekty č. 21 – 23 Zdroj: [24]

Celkové náklady	100 %	38 557 156,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	25 %	3 159 470,- Kč
Příspěvek z EU	75 %	9 478 410,- Kč
Ostatní	0 %	25 919 276,-Kč

Obr. 5. Rozdělení nákladů na projekty č. 21 – 23 Zdroj: [27]

Hlavní dopady realizovaných projektů by dle mého názoru měly spočívat v:

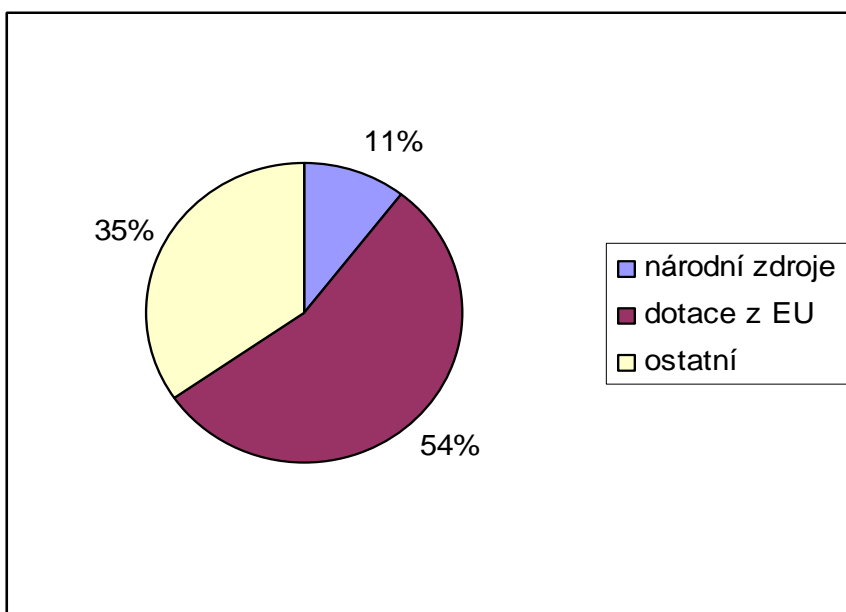
- růstu konkurenceschopnosti místních firem a zvýšení adaptability jejich zaměstnanců
- posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce
- vytváření podmínek pro rozvoj podnikání
- rozvíjení komerčních služeb pro podnikatele
- ekonomické stabilizaci daného mikroregionu

4.7 Celkové vyhodnocení projektů č. 1 – 23

V letech 2003 – 2007 byly v mikroregionu Hornolidečsko realizovány výše uvedené projekty o celkových nákladech 109 065 720,- Kč. Zhruba polovina nákladů přitom byla hrazena z dotací Evropské unie.

Tab. 28. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 23 Zdroj: [26]

Celkové náklady	100 %	109 065 720,- Kč
Příspěvek z národních zdrojů	11 %	11 492 939,- Kč
Příspěvek z EU	54 %	59 641 661,- Kč
Ostatní:	34 %	37 931 120,-Kč

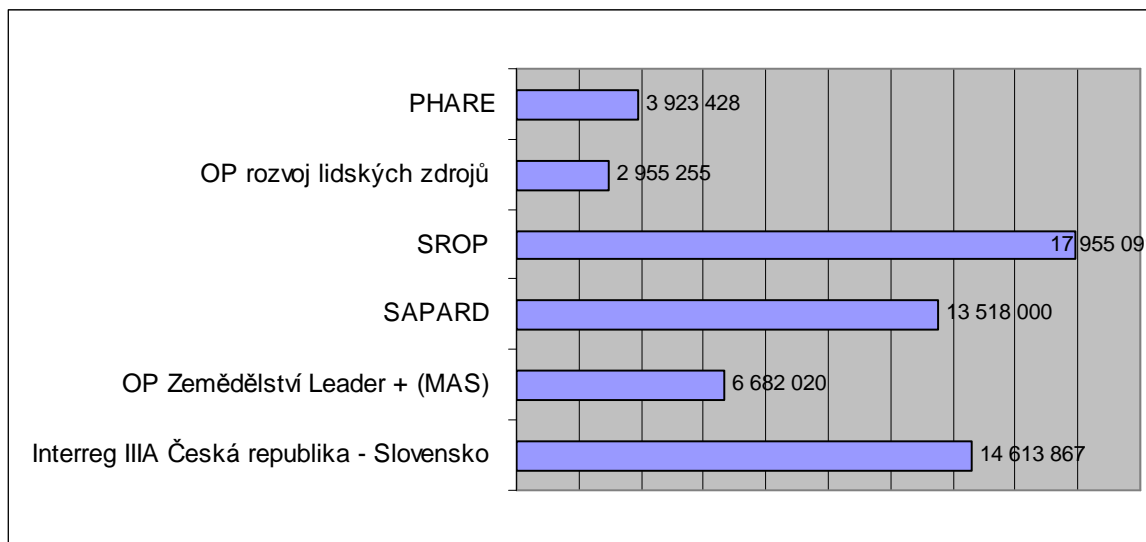

Obr. 6. Rozdělení nákladů na projekty č. 1- 23 Zdroj: [27]

Největší částka krytá dotacemi z EU tzn. 30 888 717,- Kč byla vynaložena na podporu cestovního ruchu, projekty zaměřené na trvale udržitelný rozvoj byly dotovány ve výši 17 978 006,- Kč. Prioritní osa podpora ekonomického rozvoje získala 9 478 410,- Kč. Dále se podpora životního prostředí týkala pouze 1 296 528,- Kč. Projekty zaměřené na podporu technické infrastruktury zcela chybí.

4.7.1 Využívání jednotlivých programů

Většina z výše uvedených projektů byly realizovány v letech 2004 – 2007, přesto u některých došlo i čerpání stanovených alokací pro předvstupní pomoc, jmenovitě v rámci programů PHARE a SAPARD.

Obr. 7. Čerpání z jednotlivých dotačních programů Zdroj: [27]

Jak můžeme vidět z výše uvedeného grafu, největší množství finančních prostředků bylo do mikroregionu Hornolidečsko poskytnuto v rámci Společného regionálního operačního programu (SROP) a to 17 955 091 Kč. SROP byl v období 2004 – 2006 jedním ze čtyř operačních programů, které Česká republika připravila pro čerpání Strukturálních fondů. Zaměřoval se především na podporu aktivit spadajících do působnosti krajů a obcí a jeho cílem bylo dosáhnout vyváženého rozvoje regionů. Co se však týká četnosti využití, byl tento program použit jen třikrát, přičemž dvakrát byla příjemcem pomoci v rámci rozvoje místních podnikatelských aktivit firma KOVAR s.r.o.

Na druhém místě se z hlediska objemu finančních prostředků umístil program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, podpora spolupráce mezi příhraničními oblastmi. Iniciativa INTERREG IIIA byla v České republice realizována prostřednictvím pěti samostatných programů podle jednotlivých hranic, přičemž Hornolidečska se týkal program Česká republika – Slovensko.

Svým regionálním zaměřením se program INTERREG IIIA podobal Společnému regionálnímu operačnímu programu. Ve srovnání s ním byl však INTERREG zaměřen zejména na rozsahově menší projekty s konkrétním dopadem na dotyčnou příhraniční oblast. Tomu odpovídá i četnost využití této Iniciativy, dotace z INTERREG III A byly využity u celkem deseti z analyzovaných projektů.

Z předvstupního nástroje EU programu SAPARD, jehož český název zní Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova, bylo proinvestováno 13 518 000 Kč.

Objem finančních prostředků je sice relativně vysoký, ale především z toho důvodu, že tento program byl využit k financování investičně náročných projektů, jako byly projekty Relaxačního a turistického centra Hornolidečska a Oživení školského, informačního a sportovního centra v obci Lačnov. Program SAPARD byl po vstupu do EU nahrazen operačním programem Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

V období 2004 – 2006 se ČR připravovala na budoucí využití Iniciativy Společenství LEADER+ a to v rámci OP Zemědělství, kde byla tato iniciativa jednou z aktivit integrovaného rozvoje venkova. LEADER+ umožňuje spolufinancovat projekty inovačního charakteru vzešlé z aktivit místních akčních skupin určitého území (mikroregionu, sdružení obcí, apod.). Oproti mému předpokladu, obsadil LEADER+ (z hlediska četnosti využití) až druhé místo, byl využit u devíti z analyzovaných projektů. Dotace z tohoto programu byly směřovány do investičně méně náročných akcí, jako jsou např. projekty Hornolidečská magistrála – podpora rozvoje cykloturistiky v mikroregionu či Zachování kulturního dědictví mikroregionu.

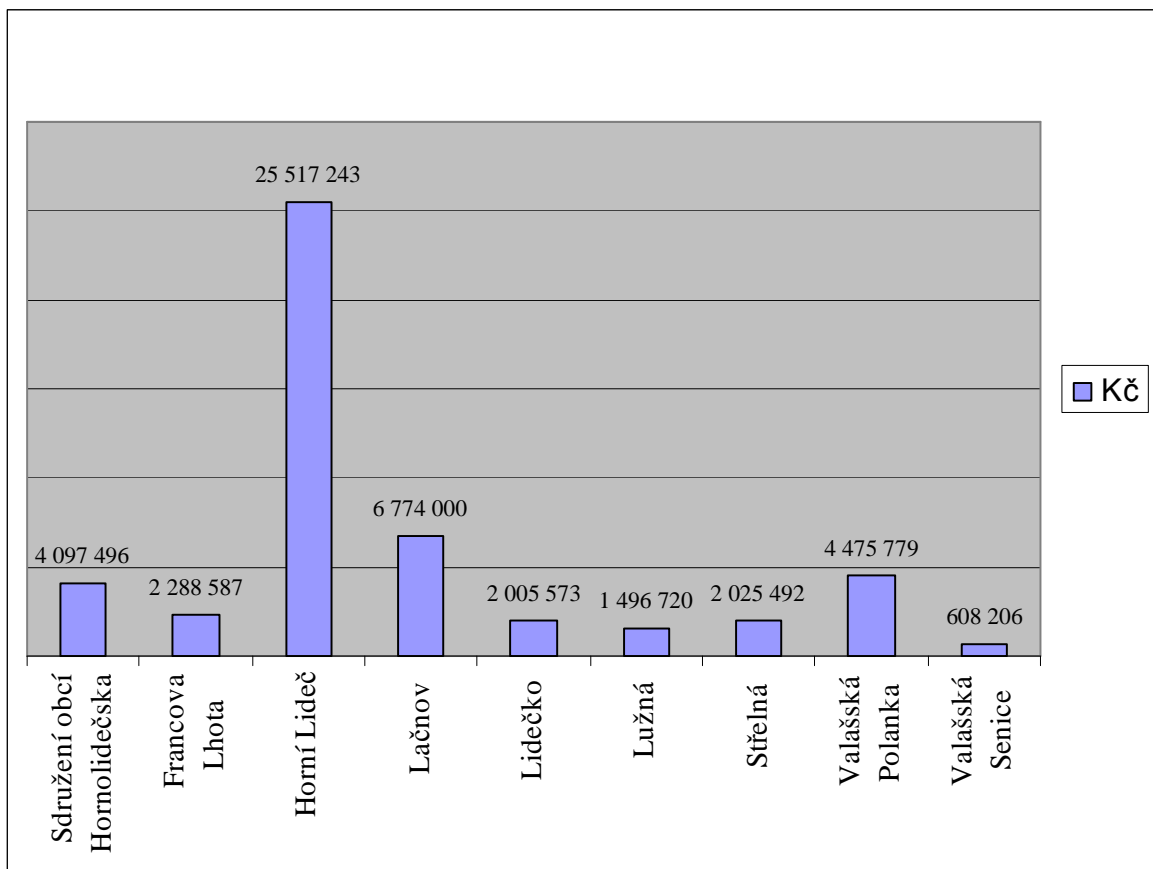
Nejméně finančních prostředků bylo získáno v rámci předvstupního programu PHARE a Operačního programu rozvoj lidských zdrojů. Z programu PHARE byl financován pouze jeden projekt a to Centrální parkoviště Hornolidečska, nicméně příspěvek z EU pokrýval 64 % z celkových nákladů.

Operační program rozvoj lidských zdrojů byl využit pouze ve dvou z analyzovaných projektů. Přičemž příjemcem první pomoci byla Základní škola Horní Lideč, v druhém případě se jednalo o firmu KOVAR s.r.o.

4.7.2 Příjemci pomoci

Příjemcem pomoci byli dle mého předpokladu ve většině případů subjekty veřejného sektoru, který na realizaci svých projektů získal z Evropské unie částku 49 289 096,- Kč.

Z hlediska výše finančních prostředků investovaných do jednotlivých obcí popř. do Sdružení Hornolidečska je patrná dominance obce Horní Lideč. Tento fakt byl ale ovlivněn především tím, že právě na území této obce byl realizován finančně nejnáročnější projekt Relaxačního a turistického centra Hornolidečska. Pro představu: po odečtení kompletních nákladů na tento projekt získáme částku 6 447 868 Kč. Z hlediska četnosti využití obsadila obec Horní Lideč jednoznačně první místo. Jako příjemce pomoci byla uvedena u pěti z analyzovaných projektů. Za ní následují s třemi projekty Sdružení obcí Hornolidečska jako celek a obec Valašská Polanka.

Obr. 8. Alokace finančních prostředků z EU dle obcí Zdroj: [27]

V této souvislosti bych chtěla uvést, že mikroregion Hornolidečsko je tvořen 14 obcemi. Z výše uvedeného grafu tedy vyplývá, že finanční prostředky z EU byly využity u celkem 8 obcí (vyjma Sdružení obcí Hornolidečska).

Tento fakt lze vysvětlit tím, že alokace finančních prostředků probíhá především do obcí, které byly dříve označovány jako obce střediskové. Děje se tak proto, že občané od nich i nadále požadují zajištění a zlepšování stávajících služeb.¹⁶ Nicméně tato skutečnost není dle mého názoru vysvětlením toho, proč v obcích Leskovec, Seninka, Prlov, Pozděchov, Šťudlov a Valašské Příkazy nebyl realizován ani jeden projekt spolufinancovaný Evropskou unií.

Při bližší analýze dotací, které byly poskytnuty do soukromého sektoru, jsem zjistila dvě základní skutečnosti. Ta první potvrdila moji hypotézu, že soukromý sektor se na příjmu finančních prostředků z EU podílí méně než 25 %. Dotace získaly pouze tři firmy a z celkového objemu finančních prostředků tvořily pouze 17 %. Druhou skutečností bylo pro mě překvapující zjištění, že naprostou většinu z přijatých dotací a to 9 478 410 Kč obdržela firma KOVAR s.r.o. Dvě zbývající firmy a to AGROSPOL Lužná s.r.o. a Miroslav Smýkal – KOVEKO získaly výrazně nižší částky.

---

¹⁶ Dle vyjádření starostky obce Valašská Polanka pana Josefa Daňka

- **více než 50 % z celkové sumy finančních prostředků investovaných z EU do mikroregionu Hornolidečsko obdrží jednotlivé obce či Sdružení obcí Hornolidečsko**

Subjekty veřejného sektoru získaly celkem částku 49 289 096,- Kč, což činí cca. 83 % z celkové sumy.

POTVRZENÍ HYPOTÉZY

- **soukromý sektor získá méně než 25 % z celkové sumy finančních prostředků investovaných z EU do mikroregionu Hornolidečsko**

Soukromý sektor získal částku 10 352 565,- Kč tedy cca. 17-ti procentní podíl z celkové částky.

POTVRZENÍ HYPOTÉZY

5 HLAVNÍ PROBLÉMY A MOŽNÁ ŘEŠENÍ V OBLASTI VYUŽITÍ REGIONÁLNÍCH PODPOR V MIKROREGIONU HORNOLIDEČSKO

Problémy, se kterými se potýká mikroregion Hornolidečsko v rámci získávání regionálních podpor z EU, jsem rozdělila do dvou skupin. První skupina zahrnuje fakta, která sice přímo nevyplývala z provedené analýzy, přesto považuji za nutné, je zde alespoň okrajově zmínit, protože jsou stěžejní pro realizaci většiny projektů. Do druhé skupiny jsou zařazeny problémy, na které dle mého názoru zřetelně poukázala provedená analýza. Zde jsou uvedeny i návrhy na možná zlepšení stávající situace.

5.1 Základní problémy při využívání regionálních podpor EU v mikroregionu Hornolidečsko

Při stanovení základních problémů vycházím z praktických zkušeností a vyjádření představitelů mikroregionu, kteří jako nejproblematictější shodně uvedli následující skutečnosti:

- *Nedostatek finančních prostředků na vlastní spoluúčast na projektech špatné nastavení rozpočtového určení daní (RUD) - toku peněz do rozpočtu obcí, protože stávající RUD je diskriminační vůči venkovu a malým městům a obcím oproti velkým městům a Praze*
- *administrativně složitě vytváření žádostí o dotace, nutné si najímat profesionály na zpracování žádostí*
- *financování projektů (je nutné si vyřídit úvěry, není možné průběžné financování)*

Problémy s **rozpočtovým určením daně** byly podrobněji probrány v kapitole 2. Přes veškerou snahu, kterou starostové malých obcí vyvinuli s cílem tuto oblast alespoň přijatelně upravit, zůstává konečné rozhodnutí v rukou ústředních orgánů moci zákonodárné a výkonné.

Faktickým problémem je i skutečnost, že **pomoc ze strany EU je proplácena zpětně, což pro předkladatele znamená nutnost mít zajištěné prostředky před zahájením projektů nebo v jeho průběhu.** Obce sice získávají část finančních prostředků od partnerů, kteří se účastní dané projektu, část jsou ale nuceny krýt vlastními úvěry a půjčkami.

S výše uvedenou praxí koresponduje snaha většiny finančních ústavů, působících na území České republiky, vytěžit ze vzniklé situace maximum ve svůj prospěch. Bankovní ústavy si zřizují vlastní divize nebo projektové skupiny, které nabízejí zejména malým městům a obcím komplexní poradenské služby, včetně bezplatného napsání projektu. Jejich podmínky jsou v mnoha případech minimálně diskutabilní. Zpracují žádost o dotaci, ale zároveň získávají vysokou odměnu za schválený projekt a ještě nabídnou úvěr svému klientovi, který ve finále sice dotaci získá, ale bude zadlužený a zavázaný bance do té míry, že jakékoliv následné problémy mohou ohrozit samostatnou existenci obce.

V neposlední řadě je třeba uvést také často kritizovanou **administrativní náročnost žádostí o dotace.** Dle vyjádření zástupců mikroregionu neexistuje v současné době jednoduchá metodická pomoc žadatelům s přípravou projektů a pomoc příjemcům s následným řízením projektu.

Navíc je v této oblasti ponechán prostor nejen skutečně fundovaným poradenským firmám, agenturám a neziskovým organizacím, ale také velkému množství „pochybných“ firem či jednotlivců, kteří disponují pouze základními informacemi a i tyto podávají ve zkreslené podobě.

Výše uvedené problémy do značné míry omezují možnosti mikroregionu Hornolidečsko při získávání regionálních podpor z EU. V případě, že však mikroregion dotace skutečně obdrží, je třeba položit si ještě jednu otázku a to, jakým způsobem jsou získané prostředky využity.

5.2 Problémy vyplývající z provedené analýzy a jejich možná řešení

Většina z realizovaných projektů byla – v souladu s mojí hypotézou – zaměřena na **podporu cestovního ruchu**. Nejsm si ovšem jista, do jaké míry je preferování této oblasti smysluplné. Hornolidečsko sice disponuje četnými přírodními i historickými zajímavostmi, ty však z pohledu potenciálního návštěvníka nijak nevybočují z řady těch, které se nacházejí v okolních oblastech. Stavět rozvoj mikroregionu na podpoře cestovního ruchu by mohlo být dle mého názoru poněkud zavádějící. Ekonomický dopad této oblasti nikdy nedosáhne takového významu jaký má např. v Praze, Krkonoších či Luhačovicích.

Na druhou stranu schvaluji myšlenku spojit rozvoj cestovního ruchu s podporou ekologického zemědělství a výrobou tradičních valašských produktů. V případě, že se Hornolidečsku podaří navodit v návštěvníkovi pocit „*prostého, ale srdečného kraje*“, je možné, že se stane vyhledávaným turistickým cílem především starší generace a rodin s dětmi. Podporou cykloturistiky je možné přilákat do mikroregionu i mladší generaci, která může dále využít i nově vybudovaná sportovně turistická centra. Co se týká kulturních akcí, kladla bych důraz nejen na množství, ale také na jejich vzájemnou provázanost.

Typy oblastí, ve kterých je možné předkládat projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu:

- obnova a budování nových ploch a prostorů k podnikání v tradiční regionální výrobě a řemeslech
- podpora akcí jako jsou např. tradiční trhy, prodejní výstavy, soutěže místních nebo regionálních výrobků, kulinářské hody
- podpora agroturistiky
- projekty zaměřené na rekonstrukci „tradičních valašských dřevěnic“ a jejich následné využití jako ubytovacích zařízení

Cestovní ruch je jedno z nejrychleji rostoucích, ale zároveň také jedno z nejvíce konkurenčních prostředí. Snahou Hornolidečska by mělo být upravit svou image tak, aby zaujalo co nejširší okruh turistů a rekreatantů, kteří zde sice mohou strávit kratší dobu, ale zároveň jsou ochotni investovat nemalé finanční prostředky do aktivit a služeb uspokojujících jejich potřeby.

Projekty zaměřené **na trvale udržitelný rozvoj venkova** jsou evidentně ovlivněny snahou zabránit odchodu mladých lidí z mikroregionu. V rámci většiny projektů byly vybudovány nové sportovní areály, což lze z hlediska vyžití dětí a mládeže hodnotit kladně. Kvalita života ostatních věkových skupin zůstává ovšem poněkud opomíjena. Myslím si, že zřetelně chybí projekty usnadňující život handicapovaným a starým lidem.

Typy oblastí, ve kterých je možné předkládat projekty zaměřené na trvale udržitelný rozvoj venkova:

- posilování dostupnosti a různorodosti služeb pro veřejnost
- budování a modernizace informačních a multifunkčních center
- podpora výstavby nových zařízení sociální péče např. penzionu pro důchodce
- vytváření podmínek pro kulturní a společenské vyžití obyvatel všech věkových skupin např. zbudování mateřského centra

Posouzení projektů týkajících se **životního prostředí** je velmi obtížné. Vycházím-li z objemu finančních prostředků i počtu předložených projektů, je tato oblast podporována zcela nedostatečným způsobem. Pravdou ovšem je, že největší problém tzn. vybudování kanalizačních sítí a rekonstrukce v současné době již nevyhovujících úseků obecních kanalizací s návazným vybudováním čistírny odpadních vod – je řešen v rámci projektu, který nebyl předmětem této analýzy (viz. kapitola 4.5).

Životní prostředí je důležitým faktorem kvality života v regionech a obzvlášť to platí pro mikroregion Hornolidečsko, protože ten v rámci vyhodnocení analýzy SWOT¹⁷ jako jednu ze svých silných stránek uvádí:

„kvalitní přírodní prostředí horského typu Javorníků a Bílých Karpat, relativně nízké škodliviny v ovzduší a nadprůměrná čistota horních částí místních toků.“

---

¹⁷ Z angl. slov: Strengths – Weaknesses-Opportunities-Treats, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba)

S ohledem na zachování pravdivosti tohoto tvrzení bych se při předkládání dalších projektů zaměřila především na:

- zlepšení úrovně nakládání s odpady (předcházení vzniku odpadů, materiálové využití, energetické využití a bezpečné odstranění)
- revitalizace říčních toků a s tím související zvýšení ochrany před následkem povodní
- podporu projektů respektujících požadavky trvalé udržitelnosti

V souvislosti s projekty realizovanými na **podporu ekonomického rozvoje** se poněkud rozcháším s vyjádřením představitelů mikroregionu Hornolidečsko, kteří uvedli, že dle jejich názoru soukromé firmy v mikroregionu dostatečně využívají možností spolufinancovat své projekty dotacemi z EU.

Z výše provedené analýzy však vyplývá, že příjemcem pomoci byl v rámci posuzovaných projektů jen pětkrát soukromý sektor, ve kterém zřetelně dominovala jediná firma a to KOVAR s.r.o.

Z tohoto faktu lze vyvodit následující závěry: buď soukromé firmy v mikroregionu nemají zájem o získání finančních prostředků z Evropské unie (nejsou dostatečně informovány o těchto možnostech) nebo pro ně tyto prostředky nejsou úměrné k úsilí vynaloženému pro jejich získání tzn. naráží na stejné problémy jako veřejný sektor (administrativní náročnost, spolufinancování, zpětné proplácení).

Firma KOVAR s.r.o. je však zřetelným příkladem toho, že pokud firma získá potřebné zkušenosti v oblasti předkládání a realizaci projektů spolufinancovaných EU, může ušetřit značnou část vlastních nákladů.

Ekonomický rozvoj Hornolidečska úzce souvisí s rozvojem technické infrastruktury. Právě tato oblast je však dle mého názoru v mikroregionu podceňována a podvazuje možnost dalšího ekonomického růstu. Mimo jiné vycházím z faktu, že pod tuto prioritní osu nebyl zařazen žádný z analyzovaných projektů.

V budoucnosti doporučuji zaměřit projekty spolufinancované EU především na:

- zvyšování kvality a průchodnosti regionálních a místních dopravních komunikací, zlepšení dopravní dostupnosti
- vytváření podmínek pro rozvoj podnikání, rozvíjení komerčních služeb pro podnikatele (právních, finančních, obchodních apod.)
- rozvíjení spolupráce podnikatelských subjektů na obou stranách hranice
- podporu přílivu nových investorů spojenou s alokací nových průmyslových aktivit
- vytváření podmínek pro existenci a fungování malých a středních podniků
- smysluplnou podporu zemědělské výroby s ohledem na stabilizaci venkova

ZÁVĚR

Možnost čerpat regionální podpory z EU má na život v mikroregionu Hornolidečsko jednoznačně pozitivní dopad. Množství úspěšně realizovaných projektů stejně jako objem investic jasně poukazuje na vysokou absorpční kapacitu mikroregionu.

Největším problémem v této oblasti není malé množství popř. nedostatečná propracovanost projektů, ale omezené možnosti při zajišťování finančních prostředků určených k jejich spolufinancování. Přes prohloubení spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem především díky činnosti Místní akční skupiny, je využívání regionálních podpor EU ze strany podnikatelských subjektů stále ještě velmi omezené.

Diskutabilní zůstává i zaměření jednotlivých projektů a to především v souvislosti s jejich očekávaným ekonomickým dopadem. Vysoké investice do oblasti cestovního ruchu a na druhou stranu podcenění rozvoje technické infrastruktury. Zvyšující se kvalita života místních obyvatel podpořená výstavbou nových areálů pro volnočasové aktivity a na druhou stranu chybějící domovy důchodců či zařízení sociální péče.

Realizované projekty poukazují na určitou nerovnoměrnost investic, která dle mého názoru může negativně ovlivnit další rozvoj mikroregionu. Uvedená fakta ale nic nemění na skutečnosti, že vznik mikroregionu a jeho úsilí při čerpání regionálních podpor EU je přínosem pro všechny zúčastněné obce. Samozřejmě rozsah tohoto přínosu je pro některé členské obce větší než pro jiné.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce*. 1. Praha: ASPI, 2006. 146 s.
ISBN 80-7357-138-2.
- [2] PÁPOL, T., PAVLAS. M. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*.
1.vyd. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006. 90 s. ISBN 80-903813-1-6.
- [3] MATES, P., WOKOUN, R. a kol. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné
správy*. Praha: Prospektrum, 2001. 200 s. ISBN 80-7175-100-6.
- [4] *Úplné znění Strategie MAS Hornolidečska pro Leader +*. Zlín: Regionální rozvojová
agentura východní Moravy, 2005. 50 s.
- [5] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Praha: IFEC,
2001. 266 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [6] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje nástin, kritika, klasifikace*.
1. vyd. Praha: Karolinum, 212 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [7] ŠKRABAL, I. , NUNVÁŘOVÁ, S. *Studie zvyšování absorpční kapacity a realizace
úspor ve vybraných mikroregionech Olomouckého a Zlínského kraje*. 1 vyd. Přerov:
Centrum pro komunitní práci, 2006. 130 s. ISBN 80-86902-43-9.
- [8] HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita
v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2004. 97 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [9] KNOLL, J., KNOLL V. *Svazek nebo sdružení a další formy spolupráce obcí*. Praha:
Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002.
- [10] POTLUKA, O. *Monitoring a evaluace programů a projektů EU*. 1. vyd. Praha:
IREAS, 2002. 37 s. ISBN 80-86684-00-8

Seriálové publikace:

- [11] RYS, R. *Pojem mikroregion*. In *Veřejná správa*. 2006, č.43.

Internetové zdroje:

- [12] HLADIŠ, P. *Ústav územního rozvoje* [online]. c.2001, poslední revize 6.1.2006 [cit. 2008-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2472>>
- [13] *Sdružení místních samospráv České republiky* [online]. c.2007, poslední revize 7.3.2008 [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <http://www.smscr.cz/docs/tz/vznika_nove_sdruzeni_starostu.doc>.
- [14] DANĚK, J. Zpráva o činnosti vedení obce za uplynulé období. In *Čtvrtletník pro občany Valašské Polanky* [online]. 2007, č.48. [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.hornolidecko.cz/tmp/dokumenty/13460.pdf> >.
- [15] *Dálnice-Silnice*. [online] c.2007, poslední revize 11.4.2008 [cit.2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.dalnice-silnice.cz//www.dalnice-silnice.cz/>>.
- [16] *Dálnice-Silnice*. [online] c.2007, poslední revize 11.4.2008 [cit.2008-04-20]. Dostupný z WWW: <http://www.dalnice-silnice.cz/mapy/R49_3.jpg>.
- [17] HEŘMAN, J. Evropské programy bank: objev roku nebo marketing . In *Peníze.cz* [online]. 2007 [cit.2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.penize.cz/17103-evropske-programy-bank-objev-roku-nebo-marketing>>.
- [18] PPP centrum České republiky [online].c.2008. [cit.2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.pppcentrum.cz/index.php?cmd=page&id=122>>.
- [19] NOVOSAD, T. *Místní akční skupina Hornolidečska* [online]. c.2006, poslední revize 9.4.2008 [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mashornolidecska.cz/leader-cr-2006/strategie-pro-leader-cr-2006.html>>.
- [20] NOVOSAD, T. *Místní akční skupina Hornolidečska* [online]. c.2006, poslední revize 9.4.2008 [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mashornolidecska.cz/mas-hornolidecska/mas-hornolidecska.html>>.
- [21] NOVOSAD, T. *Místní akční skupina Hornolidečska* [online]. c.2006, poslední revize 9.4.2008 [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mashornolidecska.cz/dotacni-programy/dotacni-programy.html>>.

- [22] NOVOSAD, T. *Místní akční skupina Hornolidečska* [online]. c. 2006, poslední revize 9.4.2008 [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW:
<http://www.mashornolidecska.cz/download/files/karta_hornolidecsko.pdf>.
- [23] NOVOSAD, T. *Místní akční skupina Hornolidečska* [online]. c.2006, poslední revize 9.4.2008 [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mashornolidecska.cz/uspesne-projekty.html>>.
- [24] KUSALA, J. Sdružení obcí Hornolidečsko – Mikrocelek Polanecko [online]. c.2004, poslední revize: 10.4.2008. [cit.2008-04-12]. Dostupný z WWW:
<<http://www.valasskapolanka.cz/zpravodaj.htm>>.

Ostatní:

- [25] autor tabulky: Zdenka Zajícová   Zdroj: [4]
- [26] autor tabulky: Zdenka Zajícová   Zdroj: [23]
- [27] autor grafu: Zdenka Zajícová

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BIO	Produkt ekologického zemědělství
ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolné sdružení obcí
DVD	Digitální video disk, případně univerzální digitální disk
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
MAS	Místní akční skupina
MASH	Místní akční skupina Hornolidečska
OP	Operační program
PPP	Public Private Partnerships – partnerství veřejného a soukromého sektoru
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SROP	Společný regionální operační program
SWOT	Z angl. slov Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats tj. silná stránka – slabá stránka – možnost – ohrožení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Členské obce Mikroregionu Hornolidečsko Zdroj: [22]	20
Obr. 2. Plánovaná rychlostní silnice R49 Zdroj: [16].....	23
Obr. 3. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 9 Zdroj: [27].....	39
Obr. 4. Rozdělení nákladů na projekty č. 10 – 17 Zdroj: [27].....	45
Obr.5. Rozdělení nákladů na projekty č. 21 – 23 Zdroj: [27].....	52
Obr. 6. Rozdělení nákladů na projekty č. 1- 23 Zdroj: [27].....	53
Obr. 7. Čerpání z jednotlivých dotačních programů Zdroj: [27]	54
Obr. 8. Alokace finančních prostředků z EU dle obcí Zdroj: [27]	56

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Kulturní a přírodní zajímavosti v jednotlivých obcích Zdroj: [25]	26
Tab. 2. Rozdělení nákladů na projekt č. 1 Zdroj: [26].....	34
Tab. 3. Rozdělení nákladů na projekt č. 2 Zdroj: [26].....	35
Tab. 4. Rozdělení nákladů na projekt č. 3 Zdroj: [26].....	35
Tab. 5. Rozdělení nákladů na projekt č. 4 Zdroj: [26].....	36
Tab. 6. Rozdělení nákladů na projekt č. 5 Zdroj: [26].....	36
Tab. 7. Rozdělení nákladů na projekt č. 6 Zdroj: [26].....	37
Tab. 8. Rozdělení nákladů na projekt č. 7 Zdroj: [26].....	37
Tab. 9. Rozdělení nákladů na projekt č. 8 Zdroj: [26].....	38
Tab. 10. Rozdělení nákladů na projekt č. 9 Zdroj: [26].....	38
Tab. 11. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 9 Zdroj: [26].....	39
Tab. 12. Rozdělení nákladů na projekt č. 10 Zdroj: [26].....	41
Tab. 13. Rozdělení nákladů na projekt č. 11 Zdroj: [26].....	42
Tab. 14. Rozdělení nákladů na projekt č. 12 Zdroj: [26].....	42
Tab. 15. Rozdělení nákladů na projekt č. 13 Zdroj: [26].....	43
Tab. 16. Rozdělení nákladů na projekt č. 14 a č. 15 Zdroj: [26]	43
Tab. 17. Rozdělení nákladů na projekt č. 16 Zdroj: [26].....	44
Tab. 18. Rozdělení nákladů na projekt č. 17 Zdroj: [26].....	44
Tab. 19. Rozdělení nákladů na projekty 10 – 17 Zdroj: [26].....	45
Tab. 20. Rozdělení nákladů na projekt č. 18 Zdroj: [26].....	47
Tab. 21. Rozdělení nákladů na projekt č. 19 Zdroj: [26].....	48
Tab. 22. Rozdělení nákladů na projekt č. 20 Zdroj: [26].....	48
Tab. 23. Rozdělení nákladů na projekty č. 18 – 21 Zdroj: [26].....	49
Tab. 24. Rozdělení nákladů na projekt č. 21 Zdroj: [26].....	50
Tab. 25. Rozdělení nákladů na projekt č. 22 Zdroj: [26].....	51
Tab. 26. Rozdělení nákladů na projekt č. 23 Zdroj: [26].....	51
Tab. 27. Rozdělení nákladů na projekty č. 21 – 23 Zdroj: [24].....	52
Tab. 28. Rozdělení nákladů na projekty č. 1 – 23 Zdroj: [26].....	53

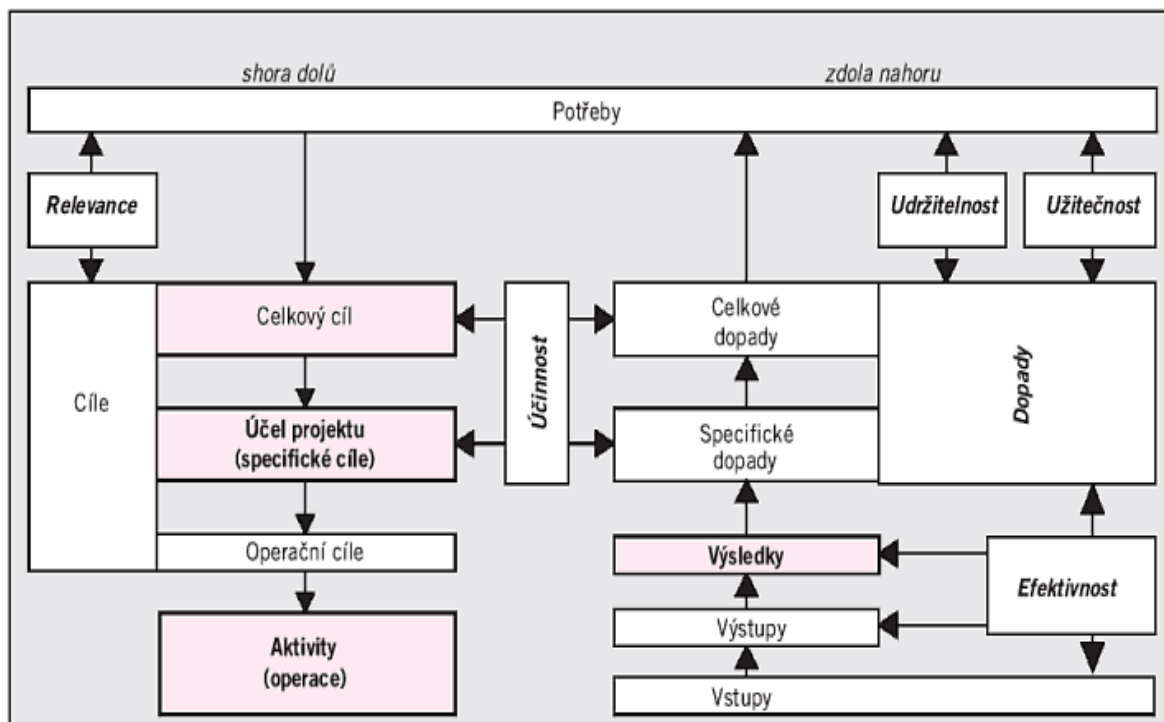
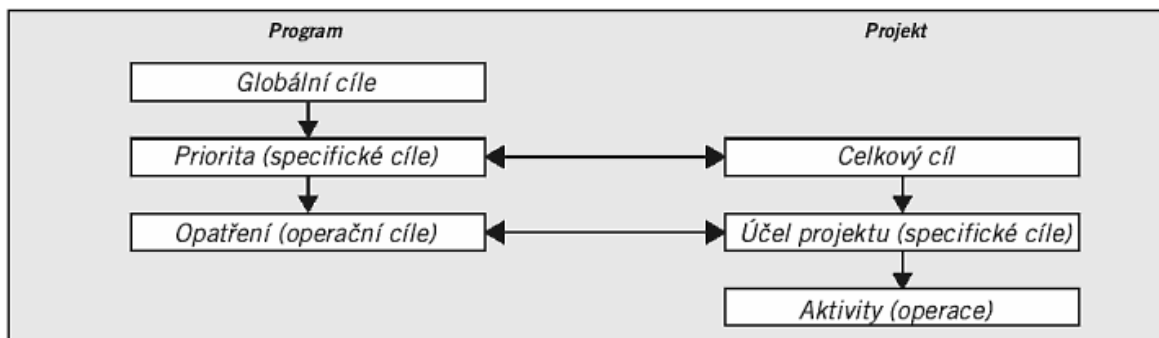

SEZNAM PŘÍLOH

PI Logický rámec projektu

PII Relaxační a turistické centrum Hornolidečska - podrobný rozbor nákladů

PŘÍLOHA PI: LOGICKÝ RÁMEC PROJEKTU

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, Věstník, 5 – 2002 Dostupný z WWW:
 <<http://www.obce.cz/mmr/vestniky/vestnik02-05/0205v02.htm>>

PŘÍLOHA P II: RELAXAČNÍ A TURISTICKÉ CENTRUM HORNOLIDEČSKA – PODROBNÝ ROZBOR NÁKLADŮ

	SAPARD	Program obnovy venkova	Společný regionální operační program (SROP)	Operační program Zemědělství, Leader+ (MASH)	Interreg IIIA Česká republika – Slovensko
Celkové náklady	8 430 000 Kč	2 876 000 Kč	13 423 121 Kč	1 428 652 Kč	1 486 817 Kč
Příspěvek z národních zdrojů		2 013 200 Kč		285 731 Kč	74 341 Kč
Příspěvek z EU	6 744 000 Kč		10 067 341 Kč	1 142 921 Kč	1 115 113 Kč

Zdroj: [26]

